

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

RAPORT
PRIVIND SITUAȚIA MACROECONOMICĂ
PE ANUL 2020
ȘI PROIEȚIA ACESTEIA PE ANII
2021-2023

CUPRINS

Cuvânt Înainte	
Capitolul 1	Coordonate ale cadrului general extern și intern al politicii fiscal bugetare în anul 2020
Capitolul 2	Coordonate ale construcției bugetare pe anul 2020 2.1. Obiectivele politicii fiscale și bugetare pe anul 2020 2.2. Obiectivul bugetar pe termen mediu
Capitolul 3	Evoluții macroeconomice și bugetare 3.1. Execuția bugetară în anul 2018 și execuția pe primele 10 luni ale anului 2019 3.2. Evoluții și tendințe macroeconomice interne 2019-2023 3.3. Cheltuieli fiscale
Capitolul 4	Politica fiscal-bugetară și de administrare fiscală 4.1. Scurtă caracterizare a politicii fiscale pe perioada 2020-2023, principalele obiective pe termen mediu 4.2. Politica de cheltuieli 4.3. Politica de administrare fiscală
Capitolul 5	Politici finanțate prin proiectul de buget în anul 2020 5.1. Finanțarea unităților administrativ-teritoriale 5.2. Investițiile publice semnificative prioritizate
Capitolul 6	Datoria publică, finanțarea deficitului bugetar și acordarea de garanții
Capitolul 7	Perspective bugetare pentru perioada 2021-2023 7.1. Bugetul general consolidat pe termen mediu 7.2. Contribuția României la bugetul Uniunii Europene, finanțări de la aceasta și poziția financiară netă

Cuvânt Înainte

Raportul la buget pe orizontul 2020-2023 a fost elaborat în baza art. 35 alin (2) din Legea 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare și are la bază prevederile Strategiei fiscal-bugetare pentru perioada 2020-2022 și prognoza cadrului macroeconomic pe termen mediu 2018-2023 (prognoza de toamnă 2019).

Raportul de față prezintă principalele evoluții ale cadrului macroeconomic în perioada de referință în contextul cadrului internațional, principalele obiective și priorități strategice pe care România le are de atins până în perspectiva anului 2023, precum și măsurile ce vor fi întreprinse pentru ca politica de deficit bugetar să susțină în mod direct creșterea economică.

Caracteristicile definerii ale construcției bugetare pe anul 2020 și orizontul 2021-2023, care vor susține efortul României pentru o economie robustă, care să facă față provocărilor viitoare:

✚ **Proiectul de buget este configurat pe un cadru economic cu o creștere economică de 4,1% prevăzută pentru anul 2020 și un ritm mediu anual de 4,1% pe întreg orizontul 2021-2023, semnificativ mai mare comparativ cu cea estimată a fi înregistrată la nivelul țărilor UE (1,2% la nivelul zonei euro și 1,4% pe total UE, estimată pentru anul 2020, conform prognozei de toamnă a UE). În condițiile unui cadru internațional dificil, România are o *viziune de politici fiscale și bugetare care să potențeze și să mențină creșterea economică, fiind conștientă că trebuie să utilizeze toate pârghiile pentru a consolida reziliența economică.***

<i>Evoluția indicatorilor macroeconomici pe termen mediu</i>					
<i>- modificare procentuală față de anul anterior -</i>					
	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
Produsul intern brut,					
- prețuri curente – mld. lei	1040,8	1129,2	1217,4	1306,6	1395,2
- creșterea reală, %	4,0	4,1	4,2	4,2	4,0
Contul curent – mil. euro	-10.855	-10.639	-10.363	-10.554	-10.426
- % din PIB	-4,9	-4,5	-4,0	-3,8	-3,5
Creșterea prețurilor de consum, %					
- sfârșitul anului	3,8	3,0	2,8	2,6	2,4
- media anuală	3,8	3,1	2,9	2,8	2,6
Câștigul salarial mediu brut lunar - lei	4945	5429	5836	6262	6701
Câștigul salarial mediu net lunar - lei	3025	3324	3570	3828	4093
Câștigul salarial real, %	10,3	6,6	4,4	4,3	4,2
Numărul mediu de salariați-mii persoane	5170	5268	5379	5486	5586
Numărul de șomeri înregistrați la sfârșitul anului					
- mii persoane	287	275	265	256	250
- rata șomajului înregistrat, %	3,2	3,0	2,8	2,7	2,6

⚡ ***Direcții majore de acțiune: investiții în infrastructură și susținerea mediului de afaceri, reducerea deficitului bugetar pe orizontul de referință, măsuri de limitare și îmbunătățire a cheltuielilor și evitarea risipei banului public, măsuri salariale, sociale pentru asigurarea protecției sociale și securității sociale pentru persoane vârstnice, pensionari și categoriile cele mai vulnerabile și aflate în dificultate.***

⚡ ***Investițiile constituie motorul creșterii economice și al creării de locuri de muncă, cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix. Pentru anul 2020 investițiile sunt estimate la 4,5% din PIB, mai mari cu 6,1 miliarde lei ca în anul 2019.***

⚡ ***Susținerea mediului de afaceri este o altă coordonată a construcției bugetare responsabile și credibile pentru anul 2020 prin sprijinirea sectorului IMM, caracterizat prin dinamism și diversitate, prin finanțarea unor programe importante:***

→ **Programul "Ajutoare de stat pentru finanțarea proiectelor de investiții"**, include scheme de ajutor de stat care se aplică atât întreprinderilor mari cât și IMM-urilor, având ca obiectiv dezvoltarea regională prin stimularea realizării de investiții, creării de noi locuri de muncă, precum și modernizarea sau dezvoltarea IMM-urilor și care cuprinde 6 scheme de ajutor de stat.

→ **Programul "Transferuri în cadrul schemelor de ajutor de stat reprezentând sume restituite la acciză pentru motorina utilizată drept combustibil"**, derulat în perioada 2014-2017, dar pentru a veni în sprijinul operatorilor economici, Guvernul a decis **continuarea acestei măsuri de ajutor de stat și prin care un număr de 1500 de operatori economici vor beneficia de ajutor de stat.**

→ **Programul Start-up Nation urmărindu-se eficientizarea acestui program cu accent pe inovare, noi tehnologii și performanță antreprenorială.**

→ **Programul de internaționalizare pentru IMM urmărindu-se evaluarea acestui program în vederea eficientizării acestuia.**

⚡ ***În același timp, bugetul a avut în vedere reducerea deficitelor bugetare pe orizontul de referință. Ținta de deficit bugetar cash pe anul 2020 este estimată la 3,59% din PIB, iar deficitul ESA la 3,58% din PIB, urmând ca acesta să ajungă în anul 2023 la 1,94% din PIB, încadrându-se astfel în prevederile regulamentelor europene.***

Măsurile care stau la baza construcției bugetare pe anul 2020 și perspectiva 2021-2023, precum și evoluția descendentă a deficitului bugetar pe termen mediu indică tendința clară de eliminare

graduală a politicii fiscale pro-ciclice, anul 2020 fiind primul pas pentru revenirea la ținta de deficit bugetar sub 3% din PIB prevăzut în Tratatul de la Maastricht.

⚡ *pe întreg orizontul de planificare, se observă nivelul sustenabil al datoriei publice sub 40% din PIB.*

⚡ *Adoptarea unor măsuri salariale, sociale pentru asigurarea protecției sociale și securității sociale pentru persoane vârstnice, pensionari și categoriile cele mai vulnerabile și aflate în dificultate, bine țintite care să corespundă nevoilor reale ale beneficiarilor;*

- La nivelul pieței muncii, direcțiile de acțiune se vor axa pe măsuri active, pe programe care au în vedere, pe de o parte, stimularea liberei inițiative și creșterea numărului de locuri de muncă, pe crearea unui climat de muncă stabil și atractiv.
- Salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se majorează la 2.230 lei lunar, începând cu data de 1 ianuarie 2020, față de 2.080 lei în prezent, ceea ce reprezintă o creștere de 7,2% față de luna decembrie 2019.
- La estimarea cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat pentru anul 2020 a fost avută în vedere aplicarea etapizată a Legii-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, conform prevederilor acestui act normativ.
- Politici corecte și eficiente vizând pensiile. Se va avea în vedere pensii echitabile pentru toate categoriile de pensionari, un sistem public de pensii sustenabil.
- Plata drepturilor de pensie este garantată conform dispozițiilor legale în vigoare.
- Asistență socială va fi îndreptată către nevoile reale ale beneficiarilor și asigurarea unor condiții de trai decente pentru familiile în dificultate și categoriile sociale vulnerabile.

⚡ *Măsuri de limitare și îmbunătățire a cheltuielilor și evitarea risipei banului public*

- Începând cu 1 ianuarie 2020, indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică și funcțiile asimilate acestora, prevăzute în anexa IX la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, se mențin la nivelul aferent lunii decembrie 2019.
- valoarea indemnizației de hrană se menține la nivelul din anul 2019.
- Începând cu luna ianuarie 2020, cuantumului lunar al indemnizației de merit se menține la nivelul de 6.240 lei.
- interzicerea cumulului de pensie cu salariu;
- consolidarea unui aparat de lucru eficient și motivat care să răspundă cerințelor optimizării aplicării Programului de guvernare acceptat de Parlament, a avut în vedere reducerea numărului de ministere la 16.

⚡ *Din coordonatele construcției bugetare pe anul 2019 și orizontul 2019-2022 derivă și principiile de bază ale acestui proiect de buget: **transparența, eficiență, realism, performanță, evitarea risipei banului public.***

România are în viitor o serie de provocări: întărirea programării multianuale, soliditatea bugetului public, angajat și în susținerea reformelor structurale necesare, un spațiu fiscal suficient de manevră în caz de dificultăți economice proprii și/sau prin contagiune, menținerea datoriei publice în limite sustenabile, eficiența politicilor publice care trebuie să se manifeste în performanța mediului de afaceri, antreprenorial, și mobilitatea forței de muncă, a bunurilor și serviciilor, stimularea unei atitudini corecte privind creșterea salariilor pe baza creșterii productivității muncii, îmbunătățirea colectării precum și creșterea potențialului de absorbție al fondurilor europene, provocări care odată atinse, **ne pot îndreptăți la speranța menținerii României în topul economiilor UE și astfel creșterea nivelului de trai al membrilor societății.**

Prin întreaga sa evoluție, **România trebuie să trimită un mesaj de încredere și responsabilitate, pentru ca aderarea la zona Euro să devină o realitate, să demonstreze o viziune politică puternică față de proiectul european,** ca toate statele membre să acționeze pentru o Uniune prosperă și sigură.

Paginile următoare prezintă în detaliu tabloul evoluțiilor macroeconomice și bugetare, principalele măsuri fiscal-bugetare întreprinse, ce vor fi finanțate prin bugetul pe anul 2020 și orizontul 2021-2023.

Economia europeană se îndreaptă către o perioadă prelungită de creștere mai modestă și inflație foarte redusă.

Este cel de-al șaptelea an consecutiv în care economia europeană este marcată de creștere, iar conform previziunilor creșterea economică va continua și în 2020 și 2021. Piețele forței de muncă rămân solide, iar șomajul scade în continuare. Mediul extern a devenit însă mult mai puțin favorabil, iar incertitudinea atinge cote ridicate, ceea ce afectează îndeosebi industria prelucrătoare, care se confruntă și cu schimbări structurale. În consecință, se pare că economia europeană se îndreaptă către o perioadă prelungită de creștere mai modestă și inflație foarte redusă.

- ✓ Se preconizează că produsul intern brut (PIB) al zonei euro va crește cu 1,1% în 2019 și cu 1,2% în 2020 și 2021.
- ✓ La nivelul UE, este de așteptat ca PIB-ul să crească cu 1,4 % în 2019, 2020 și 2021.

Creșterea va depinde de sectoarele orientate către piața internă

- ✓ Tensiunile comerciale persistente dintre Statele Unite și China și gradele ridicate de incertitudine politică, în special în ceea ce privește comerțul, au determinat reducerea investițiilor, a activităților industriei prelucrătoare și a schimburilor comerciale internaționale.
- ✓ Având în vedere că se preconizează menținerea creșterii lente a PIB-ului mondial, creșterea economică din Europa va depinde de robustețea sectoarelor orientate mai mult către piața internă. Aceste sectoare se vor baza, la rândul lor, pe o creștere a salariilor benefică pieței forței de muncă, pe condiții de finanțare favorabile și, în unele state membre, pe măsuri bugetare de sprijin.

Piețele forței de muncă vor rămâne solide, deși ritmul îmbunătățirilor se va încetini

- ✓ Crearea de locuri de muncă s-a dovedit a fi peste tot în UE surprinzător de rezilientă.
- ✓ Rata de ocupare a forței de muncă este la un nivel record, iar cea a șomajului la cel mai mic nivel de la începutul secolului încoace.
- ✓ Deși se preconizează că ritmul creării nete de locuri de muncă va încetini, rata șomajului în zona euro va scădea, conform previziunilor, de la 7,6 % în acest an până la 7,4 % în 2020 și la 7,3 % în 2021.
- ✓ În UE, se estimează că rata șomajului va scădea, ajungând la 6,3 % anul acesta, și se va stabiliza la un nivel de 6,2 % în 2020 și 2021.

Evoluția inflației

- ✓ Ritmul inflației în zona euro a încetinit până acum în acest an datorită scăderii prețurilor la energie și firmelor care, în marea lor majoritate, au ales să acopere costurile salariilor majorate din marjele lor în loc să transfere aceste costuri clienților.

¹ Previziunile de toamnă a CE 8 noiembrie 2019

- ✓ Se estimează că presiunile inflaționiste vor rămâne la un nivel scăzut în următorii doi ani. Conform previziunilor, inflația în zona euro (indicele armonizat al prețurilor de consum) va fi de 1,2% anul acesta și în anul următor, crescând până la 1,3% în 2021.
- ✓ În UE, se preconizează că inflația va ajunge la 1,5% în anul în curs și în cel ce va urma, respectiv la 1,7% în 2021.

Evoluția datoriei publice și a deficitelor bugetare

- ✓ Conform previziunilor, finanțele publice europene vor profita în continuare de ratele foarte mici ale dobânzilor plătibile pentru datoria restantă
- ✓ În pofida creșterii mai modeste a PIB-ului, se preconizează că în zona euro ponderea agregată a datoriei în PIB va continua să scadă pentru cel de-al cincilea an consecutiv, până la 86,4% anul acesta, 85,1% în 2020 și 84,1% în 2021.
- ✓ Același lucru este valabil și pentru UE, unde se estimează că ponderea datoriei în PIB va scădea până la 80,6% anul acesta, la 79,4% în 2020 și la 78,4% în 2021.
- ✓ În schimb, se preconizează că soldurile bugetelor publice vor scădea ușor din cauza impactului creșterii mai reduse și a unei relative relaxări a politicilor bugetare discreționare din unele state membre.
- ✓ Se estimează că deficitul cumulat al zonei euro va crește de la cel mai mic nivel înregistrat vreodată, de 0,5 % din PIB în 2018, la 0,8% anul acesta, apoi la 0,9% în 2020 și 1,0% în 2021, în ipoteza menținerii politicilor actuale.
- ✓ În UE, se preconizează de asemenea că deficitul cumulat va crește de la 0,7% din PIB în 2018 până la 0,9% anul acesta, la 1,1% în 2020 și la 1,2% în 2021.

Riscurile la adresa perspectivelor economice mențin balanța înclinată preponderent în jos

Serie de riscuri ce ar putea conduce la o creștere mai redusă decât se previzionează:

- ✓ Creșterea economică ar putea fi afectată de o nouă creștere a gradului de incertitudine sau de o intensificare a tensiunilor comerciale și geopolitice, dar și de o încetinire a activității economice în China mai mare decât cea estimată, din cauza efectelor mai slabe ale măsurilor de politică implementate până acum.
- ✓ La nivel intern, riscurile includ un Brexit dezordonat și posibilitatea ca deficiențele din industria prelucrătoare să se repercuteze într-o măsură mai mare asupra sectoarelor orientate spre piața internă.
- ✓ În schimb, creșterea economică ar putea fi sprijinită de o atenuare a tensiunilor comerciale, de o creștere economică mai puternică în China și de o reducere a tensiunilor geopolitice.
- ✓ În zona euro, favorabil pentru creștere ar fi și dacă statele membre cu marjă de manevră bugetară ar alege orientări bugetare mai expansioniste decât se preconizează. Per ansamblu însă, riscurile țin în mod clar balanța înclinată în jos.

Sintetic previziunile economice de toamnă ale Comisiei Europene pentru UE, zona Euro și România se prezintă astfel:

Previziunile de toamnă ale Comisiei Europene – sinteză-

Produsul intern brut (%)				
	2018	2019	2020	2021
<i>UE</i>	2,0	1,4	1,4	1,4
<i>Zona Euro</i>	1,9	1,1	1,2	1,2
<i>România</i>	4,0	4,1	3,6	3,3

Din punct de vedere al proiecției creșterii economice, pe tot intervalul de proiecție, **România devansează creșterea economică prognozată la nivelul UE și a zonei Euro**. Investițiile sunt proiectate să rămână relativ robuste sprijinite de accelerarea proiectelor finanțate din fonduri europene către sfârșitul perioadei curente de programare.

Datoria publică (%PIB)				
	2018	2019	2020	2021
<i>UE</i>	81,9	80,6	79,4	78,4
<i>Zona Euro</i>	87,9	86,4	85,1	84,1
<i>România</i>	35	35,5	37,2	40,6

Deficit bugetar (%PIB)				
	2018	2019	2020	2021
<i>UE</i>	-0,7	-0,9	-1,1	-1,2
<i>Zona Euro</i>	-0,5	-0,8	-0,9	-1,0
<i>România</i>	-3,0	-3,6	-4,4	-6,1

În ceea ce privește deficitul bugetar, previziunile de toamnă ale Comisiei Europene arată că deficitul bugetar al României va fi de 3,6% din PIB în 2019 față de 3% din PIB valoarea înregistrată în 2018 și va crește la 4,4% în 2020, în principal din cauza cheltuielilor cu pensile.

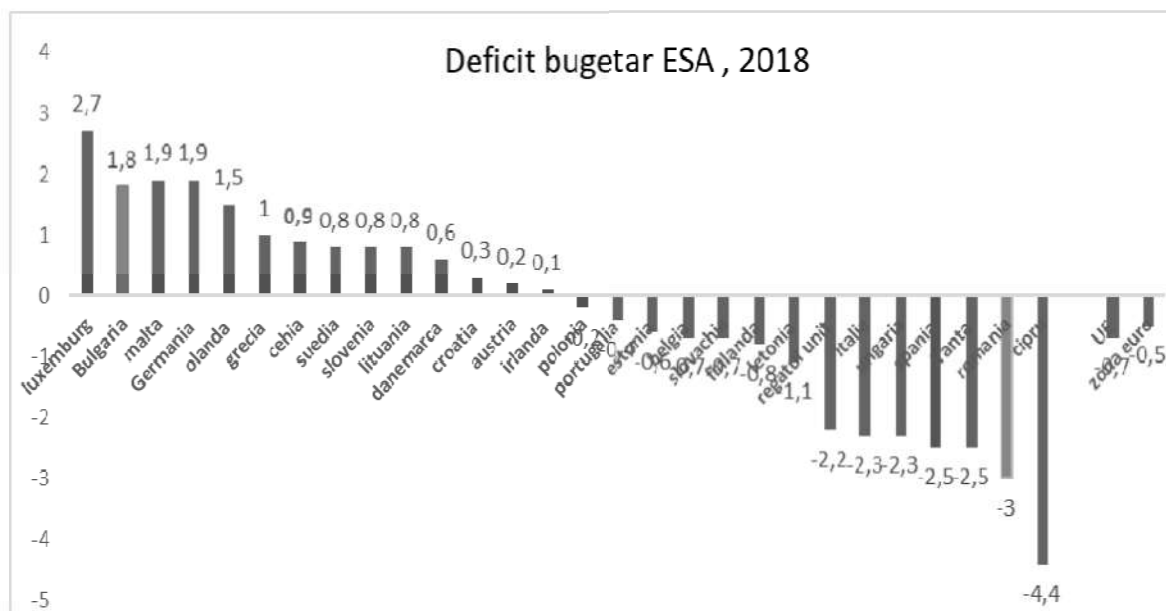
România estimează pentru 2020 un deficit ESA de 3,58% din PIB, și pentru anul 2021, 3,44% din PIB.

Datoria publică se situează sub limita de 60% permisă de regulamentele europene, dar se observă o creștere a nivelului pe orizontul de referință conform prognozei Comisiei.

Indicatori bugetari ai României comparativ cu alte state ale UE

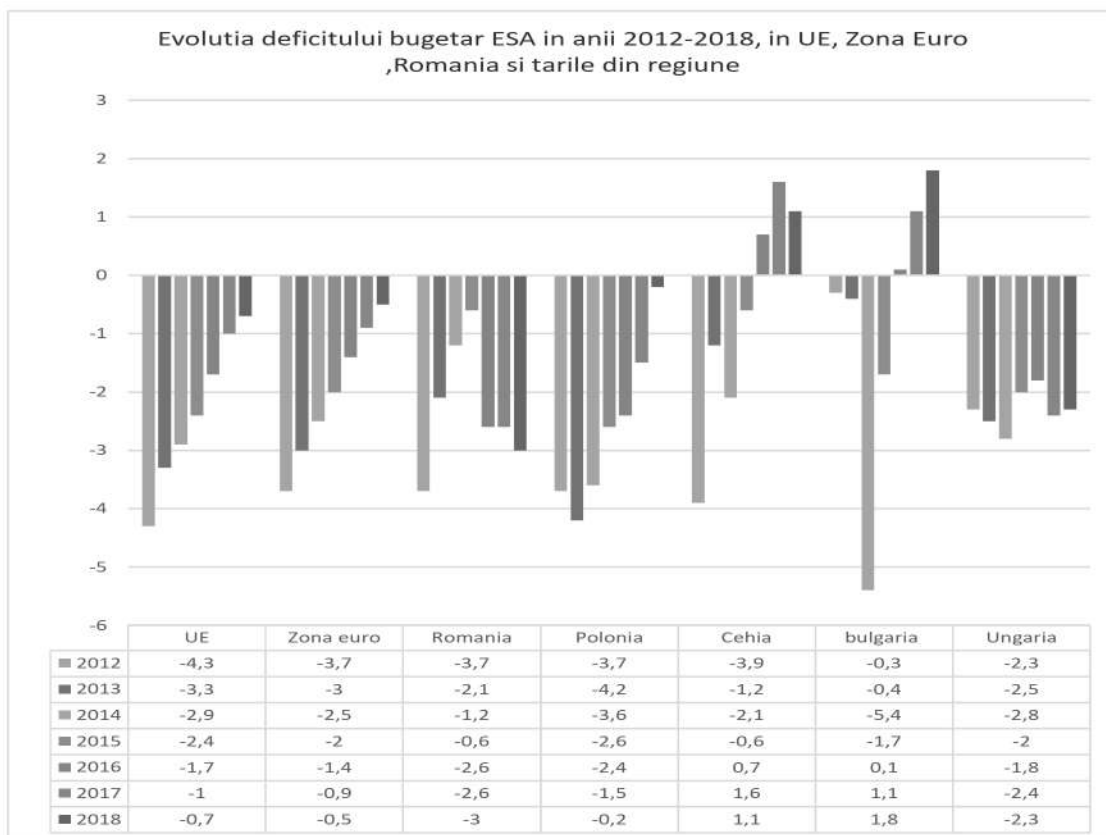
- ✓ Luxemburgul, Germania, Malta, Bulgaria, Olanda, Cehia, Grecia, Danemarca, Slovenia, Suedia, Lituania, Croația, Austria și Irlanda au înregistrat un excedent bugetar.
- ✓ **România și Cipru au deficite egale sau mai mari de 3%.**
- ✓ La sfârșitul lui 2018 cele mai mici rate ale datoriei publice au fost înregistrate de Estonia, Luxemburg, Bulgaria, Cehia, Danemarca și Lituania
- ✓ 14 state membre au ponderi ale datoriei publice mai mari de 60% din PIB , cele mai mari fiind înregistrate de Grecia, Italia, Portugalia, Cipru, Belgia, Franța și Spania.

Deficitul bugetar 2018 în Statele membre ale Uniunii Europene – metodologie ESA

Sursa: Eurostat Notificarea fiscală din octombrie 2019.

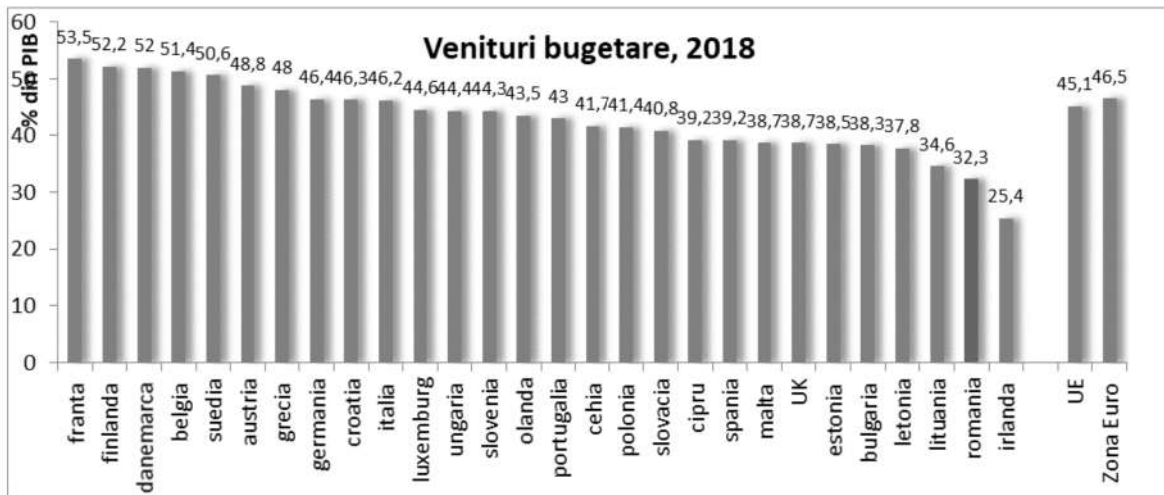
Cele mai mari deficite din UE: România (3% din PIB) și Cipru (4,4% din PIB) în anul 2018.

Sursa: Eurostat, Notificarea fiscală 2019

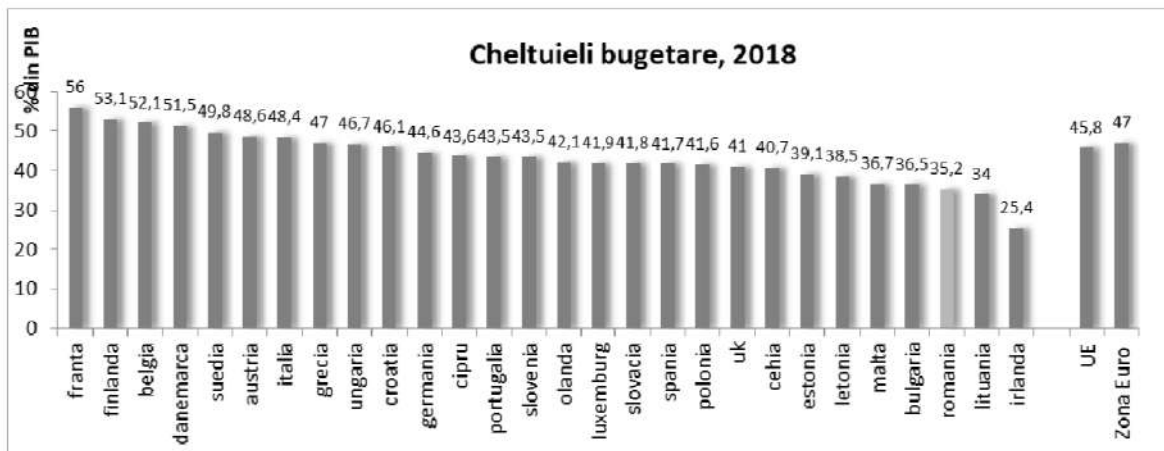
Din graficele de mai sus se observă ca deficitul bugetar al României, calculat potrivit metodologiei ESA, a fost mai mic în anul 2014 și 2015 decât cel al UE și Zonei Euro, în timp ce începând cu anul 2016 acesta devansează deficitul bugetar al celor două structuri, **fără însă să depășească 3% din PIB, urmare a măsurilor fiscale ce au vizat reducerea unor taxe și impozite.** A avut loc o ajustare bugetară majoră între 2012-2015, deficitul bugetului consolidat (metodologie ESA) ajungând la sub 0,6% din PIB în 2015, corecție care s-a văzut și în deficitul de cont current.

Dacă în anul 2015 România avea un deficit bugetar mai mic decât al altor țări din regiune, începând cu anul 2016 deteriorarea soldului bugetar devine cea mai accentuată din regiune, unele țări precum Cehia și Bulgaria înregistrând chiar un excedent bugetar.

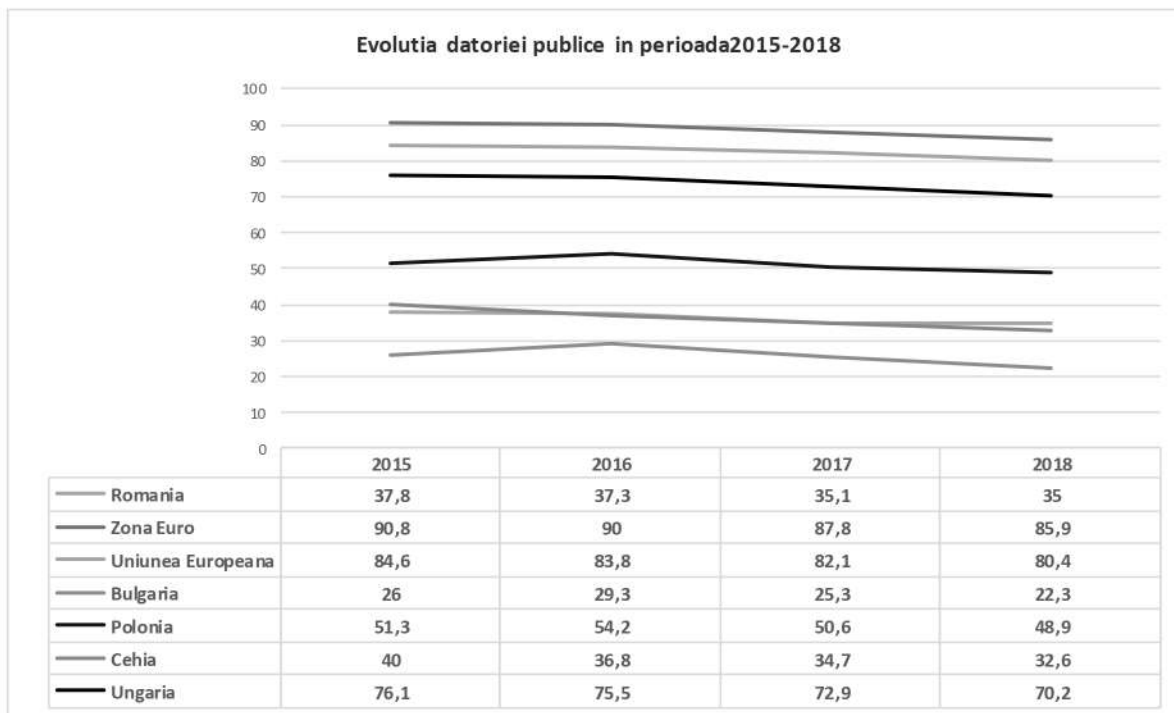
Sursa: Eurostat Notificarea fiscală din octombrie 2019.

În ceea ce privește ponderea veniturilor bugetare în PIB în anul 2018, România se situează pe penultimul loc din UE cu 32,3 % din PIB, față de media UE de 45,1 % din PIB. România a practicat începând cu anul 2006 o politică fiscală puternic pro-ciclică, stimulând intens economia în perioadele de expansiune (2006-2008) și frânând în perioadele în care aceasta a operat sub potențial (2010-2015), contribuind astfel la amplificarea fluctuațiilor ciclului economic și la accentuarea dezechilibrelor acumulate în economie.

Sursa: Eurostat Notificarea fiscală din octombrie 2019.

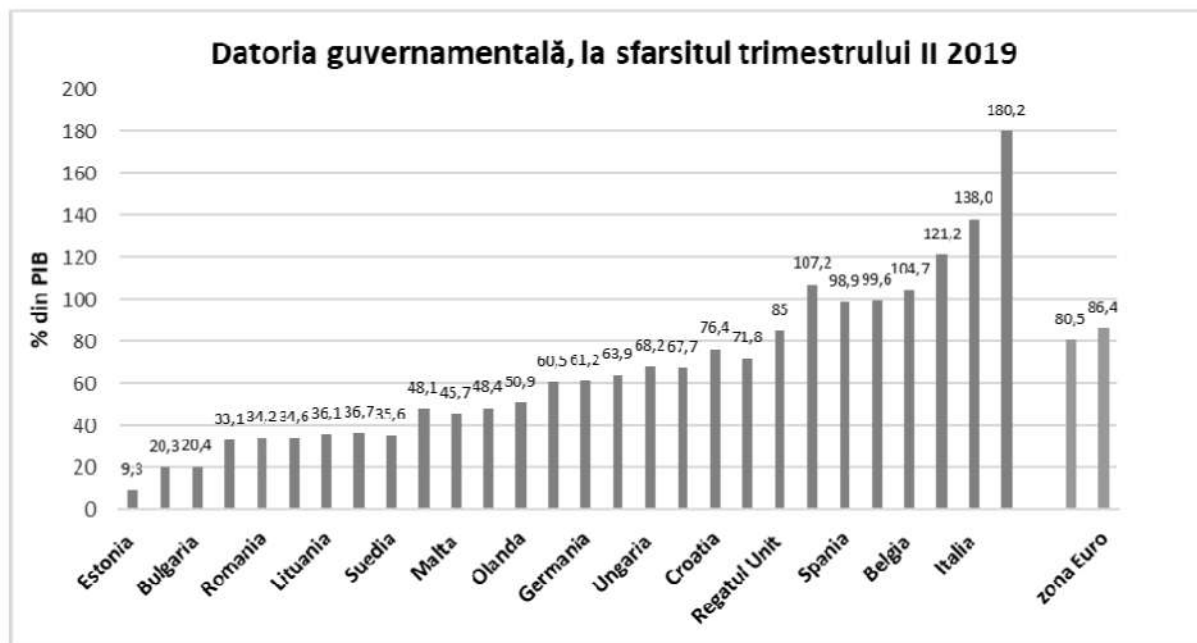
În ceea ce privește ponderea cheltuielilor bugetare în PIB în anul 2018, România se situează pe locul 3 privind ponderile mici ale acestora în PIB.

Sursa: Eurostat

Din analiza graficelor de mai sus, **datoria României se află sub pragul de 60% din PIB și respectă regula europeană, fiind evidențiată o tendință de scădere a ponderii în PIB pe orizontul 2015-2018.**

Datoria publică este la un nivel sustenabil de 35% din PIB în 2018, sub pragul de 60% din PIB.

Sursa Eurostat

Su

La sfârșitul trimestrului II al anului 2019 cele mai mici ponderi ale datoriei guvernamentale ca procent în PIB au fost înregistrate de Estonia, Luxemburg, Bulgaria, Republica Cehă, România și Danemarca. 15 dintre cele 28 state membre ale UE au avut datoria publică mai mare de 60% din PIB, cele mai mari ponderi ale datoriei înregistrându-se în Grecia, Italia, Portugalia, Cipru, Belgia.

În acest context, o calibrare adecvată a mixului de politici macroeconomice este esențială pentru protejarea echilibrelor care să țină cont de interesele pe termen mediu și lung ale economiei românești și să evite măsuri nefundamentate, nesustenabile. **Prudența și cumpătarea în formularea politicilor fiscal bugetare** este necesară pentru acumularea de spațiu fiscal, care să fie direcționat către cheltuieli cu impact asupra creșterii economice. De remarcat că țări cu vulnerabilități accentuate de politici fiscale prociclice, deficite externe și creșterea îndatorării au suferit corecții dureroase după anul 2009.

Problema armonizării politicilor economice este cu atât mai acută deoarece se are în vedere un obiectiv foarte ambițios – așa cum a fost propus de raportul elaborat sub egida Comisiei Naționale, precum și de Planul de Acțiune asociat – **acela al adoptării monedei euro (și, în prealabil, de intrare în Mecanismul Cursurilor de Schimb – ERM2).**

2. COORDONATE ALE CONSTRUCȚIEI BUGETARE PE ANUL 2020

2.1 OBIECTIVELE POLITICII FISCALE ȘI BUGETARE PE ANUL 2020

România **stabilește următoarele obiective ale construcției bugetare pentru anul 2020 și orizontul 2021-2023:**

Susținerea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și incluzive, prin utilizarea eficientă a factorilor de producție, creșterea productivității și demararea investițiilor durabile:

Crearea spațiului fiscal pentru alocarea unor sume importante pentru susținerea investițiilor publice majore și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene, cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix;

Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea mediului de afaceri, simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne, pentru a crea premisa unei creșteri economice sustenabile;

Adoptarea unor măsuri salariale, sociale pentru asigurarea protecției sociale și securității sociale pentru persoane vârstnice, pensionari și categoriile cele mai vulnerabile și aflate în dificultate, bine țintite care să corespundă nevoilor reale ale beneficiarilor;

Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice;

Îmbunătățirea, aplicarea și consolidarea guvernanței bugetare, creșterea transparenței bugetare și eficientizarea cheltuielilor publice

Prezentarea pe larg a obiectivelor și indicatorilor macroeconomici

- **Susținerea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și incluzive**, prin utilizarea eficientă a factorilor de producție, creșterea productivității și demararea investițiilor durabile:

Cadrul macroeconomic pe care se bazează previziunile bugetare pentru perioada 2020-2023 a avut în vedere următoarele aspecte: **(i)** evoluțiile economice din primele nouă luni ale anului 2019; **(ii)** evoluție a creșterii economice susținute în principal de investiții, alături de consum, într-un mediu intern favorizat de stabilitatea și predictibilitatea politicilor macroeconomice; **(iii)** relansarea industriei și menținerea dinamicii sustenabile a serviciilor; **(iv)** contextul european și global: prognoza ia în considerare o ușoară ameliorare a contextului internațional, care se reflectă, ca și în cazul prognozei de toamnă a Comisiei Europene, într-o îmbunătățire a perspectivelor de creștere globală, de la 2,9% în 2019 la 3,0% și 3,1% în 2020 și respectiv 2021. De asemenea, prognoza de toamnă a Fondului Monetar Internațional (World Economic Outlook) previzionează pentru 2020 o creștere

economică mondială în accelerare, respectiv de 3,4%, de la 3,0% cât este estimarea pentru anul 2019.

Planificarea bugetară pe orizontul 2020-2023 a avut în vedere:

- măsurile de relaxare fiscală începute în perioada 2015-2017 și continuate prin actele normative prin care s-au reglementat măsuri în domeniul salarizării personalului din sectorul bugetar, legislația în domeniul drepturilor cu caracter social, legislația în domeniul pensiilor, a celor cu asistența socială adoptate în anul 2018, dar și măsurile fiscal-bugetare luate pe parcursul anului 2019, care vor influența cadrul macroeconomic și indicatorii bugetari pe orizontul 2020-2023;
- obiectivele și măsurile prevăzute în Programul de Guvernare aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.22/2019,
- prognoza cadrului macroeconomic pe termen mediu 2018-2023 (varianta de toamnă - 2019), elaborată de Comisia Națională de Strategie și Prognoză conform căreia creșterea reală a PIB în anul 2020 va fi de 4,1%.

Măsurile care au stat la baza construcției bugetare pe orizontul 2020-2023 au fost:

- eliminarea mecanismului plății defalcate a TVA în vederea compatibilizării cu acquis-ul comunitar în domeniu; executarea silită a sumelor existente în contul de TVA se va aplica în mod corespunzător de către instituțiile de credit, în limita sumei totale a obligațiilor bugetare, astfel cum aceasta este individualizată în adresa de înființare a proprietății.
- începând cu 1 ianuarie 2020, indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică și funcțiile asimilate acestora, prevăzute în anexa IX la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, se mențin la nivelul aferent lunii decembrie 2019.
- valoarea indemnizației de hrană se menține la nivelul din anul 2019.
- începând cu luna ianuarie 2020, cuantumului lunar al indemnizației de merit se menține la nivelul de 6.240 lei.
- interzicerea cumulului de pensie cu salariu;
- asigurarea a 2% din PIB pentru apărare.

În acest context se impune **o construcție bugetară responsabilă și credibilă și evitarea politicilor prociclice, crearea de spațiu fiscal**, vital în economii emergente în vremuri cu incertitudini mari și piețe financiare ușor schimbătoare, argumente pentru evitarea deteriorării stabilității financiare, a evaluării riscului suveran, a finanțării și dinamicii economiei și pentru susținerea din partea mediului de afaceri și a partenerilor externi.

Măsurile care stau la baza construcției bugetare pe anul 2020 și perspectiva 2021-2022, precum și evoluția descendentă a deficitului bugetar pe termen mediu indică tendința clară de eliminare graduală a politicii fiscale pro-ciclice, anul 2020 fiind primul pas pentru revenirea la ținta de deficit bugetar sub 3% din PIB prevăzut în Tratatul de la Maastricht.

Proiecția indicatorilor bugetari pentru perioada

2019- 2023

% din PIB

	2019	2020	2021	2022	2023
VENITURI buget general consolidat (cash)	31,38	31,89	31,69	32,25	32,25
CHELTUIELI buget general consolidat (cash)	35,81	35,48	35,02	34,78	34,00
SOLD buget general consolidat (cash)	-4,43	-3,59	-3,34	-2,53	-1,76
SOLD buget general consolidat (ESA)	-3,82	-3,58	-3,44	-2,77	-1,94
SOLD structural	-3,71	-3,39	-3,24	-2,62	-1,85

În aceste condiții **veniturile bugetare** proiectate pentru anul 2020 reprezintă 31,89% din PIB, 31,69% în anul 2021, urmând ca în anul 2023 să reprezinte 32,25% din PIB, evoluție determinată de evoluția indicatorilor macroeconomici pe orizontul de referență, precum și de măsurile/prevederile adoptate până la acest moment prin acte normative, iar **cheltuielile bugetare** proiectate pentru anul 2020 reprezintă 35,48 % din PIB, ajungând la 34,0 % în 2023, în scădere pe orizontul de referință ca pondere în PIB.

În anul 2018 **deficitul bugetar cash** a fost de 2,84% din PIB, **ceea ce corespunde unui deficit ESA înregistrat de 2,96% din PIB și unui deficit structural de 2,7% din PIB**, iar în anul 2019 **deficitul cash este estimat la 4,43% din PIB, căruia îi corespunde un deficit ESA estimat de 3,82% din PIB.**

În anul 2019 se estimează un deficit cash de 4,43% din PIB reprezentând un derapaj semnificativ față de ținta stabilită inițial de 2,76% din PIB. Această evoluție este determinată în principal de angajarea unor cheltuieli bugetare pe baza unor venituri suplimentare estimate inițial care nu s-au materializat în încasări și nici nu au fost luate măsuri compensatorii, chiar dacă au fost atenționări de la agențiile de rating și organismele internaționale din prima parte a anului. De asemenea, noua țintă de deficit bugetar acomodează și plata facturilor restante ale administrației publice centrale și locale către mediul de afaceri.

Planificarea bugetară pe anul 2020 și estimările pe perioada 2021-2023 stabilesc deficitul bugetar ESA în anul 2020 la 3,58% din PIB, urmând ca acesta să ajungă în anul 2023 la 1,94% din PIB, respectiv o reducere de 1,64 puncte procentuale față de anul 2020, încadrându-se spre sfârșitul orizontului de prognoză în prevederile regulamentelor europene.

În termeni structurali, se estimează că deviația înregistrată în anul 2016 de la OTM stabilit pentru România (respectiv 1% din PIB) se va menține pe tot orizontul de referință, dar începe să se ajusteze începând cu anul 2020, pentru ca în anul 2023 să înregistreze 1,85% din PIB, respectiv o ajustare de 1,54 puncte procentuale față de anul 2020.

Devierea de la OTM s-ar produce în condițiile menținerii, pe întreg orizontul de planificare, a unui nivel sustenabil al datoriei publice sub 40% din PIB.

Estimările pentru anul 2020 a principalilor indicatori macroeconomici și bugetari sunt:

PRINCIPALII INDICATORI MACROECONOMICI - SINTEZĂ	
Indicatori	Anul 2020
PIB - milioane lei	1.129.218,1
Creștere economică %	4,1
Inflația medie anuală %	3,1
Venituri BGC - milioane lei	360.149
Ponderea veniturilor totale în PIB	31,89
Cheltuieli BGC - milioane lei	400.695
Ponderea cheltuielilor totale în PIB	35,48
Deficit - milioane lei	-40.546
Deficit - pondere în PIB	-3,59
Șomeri (număr total persoane)	275.000
Câștig salarial mediu net lei lunar	3.324

Contribuția componentelor de utilizare la creșterea reală a PIB

	Procente	
	2019	2020
PRODUSUL INTERN BRUT	4,0	4,1
Cererea internă	5,3	4,9
Consum final	3,9	3,6
- Cheltuielile cu consumul privat, din care:	3,1	3,1
-- Cheltuielile cu consumul final al populației	3,1	3,0
- Cheltuielile cu consumul guvernamental*, din care:	0,8	0,5
-- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	0,5	0,4
Formarea brută de capital	1,4	1,3
- Formarea brută de capital fix	2,1	1,5
- Modificarea stocurilor	-0,7	-0,2
Exportul net	-1,3	-0,7
Exportul de bunuri și servicii	1,6	1,8
Importul de bunuri și servicii	2,9	2,6

*) Consumul guvernamental include consumul individual și consumul colectiv al administrației publice

Notă: Eventuale neconcordanțe la însumare sunt ca urmare a rotunjirilor.

Contribuția ramurilor la creșterea reală a PIB

	- procente -	
	2019	2020
Industrie	-0,3	0,7
Agricultură, silvicultură, pescuit	-0,2	0,1
Construcții	0,8	0,4
Total servicii	2,7	2,4
Impozite nete pe produs	0,9	0,6
PRODUS INTERN BRUT	4,0	4,1

Notă: Eventuale neconcordanțe la însumare sunt ca urmare a rotunjirilor.

Creșterea economică pentru anul 2020 este estimată la 4,1% cu contribuția următorilor factori:

- ✓ **Cererea internă** va reprezenta motorul creșterii economice în special prin majorarea formării brute de capital fix, cu o dinamică superioară celei a consumului final, respectiv 6,8% față de 4,5%
- ✓ Pe **latura ofertei** se estimează o îmbunătățire a activității economice în toate sectoarele, în special în sectorul serviciilor și în ramurile industriale cu potențial ridicat de export.
- ✓ **Măsuri care să asigure o mai bună participare pe piața muncii** în concordanță cu prioritățile Strategiei Europa 2020. În acest context, vor fi finanțate următoarele programe:

Susținerea mediului de afaceri pentru a crea premisele unei creșteri sustenabile.

- ✓ **Programul „Ajutoare de stat pentru finanțarea proiectelor de investiții”**, include scheme de ajutor de stat care se aplică atât întreprinderilor mari cât și IMM-urilor, având ca obiectiv dezvoltarea regională prin stimularea realizării de investiții, crearea de noi locuri de muncă, precum și modernizarea sau dezvoltarea IMM-urilor, care cuprinde 5 scheme de ajutor de stat, din care:
 - trei scheme de ajutor de stat care sunt închise pentru emiterea de acorduri pentru finanțare, dar pentru care se continuă procedurile de plată a ajutorului de stat și de monitorizare a **realizării investițiilor și a creării locurilor de muncă** (H.G. nr.1680/2008, H.G. nr.1680/2008, H.G. nr.753/2008, H.G. nr.797/2012);
 - două scheme de ajutor de stat deschise pentru emiterea de acorduri pentru finanțare, instituite prin H.G. nr.332/2014 *privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă*, cu modificările și completările ulterioare și H.G. nr.807/2014 *pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie*, cu modificările și completările ulterioare.
- ✚ **Programul „Transferuri în cadrul schemelor de ajutor de stat reprezentând sume restituite la acciză pentru motorina utilizată drept combustibil”**, derulat în perioada 2014-2017 conform prevederilor **H.G. nr.537/2014**. Pentru a veni în sprijinul operatorilor economici, Guvernul a decis **continuarea acestei măsuri de ajutor de stat**
 - Schema de ajutor de stat are un buget maxim estimat de 90.000 mii lei, cu posibilitatea suplimentării.
 - Numărul total estimat al operatorilor economici care urmează să beneficieze de ajutor de stat în baza schemei este de 1500.
- ✚ **Programul de internaționalizare pentru IMM** prin care se se finanțează, prin alocație financiară nerambursabilă, atât participări ale operatorilor economici români la târguri și expoziții cu caracter internațional organizate în statele membre ale Uniunii Europene și în țările terțe, cu stand de prezentare a produselor/serviciilor, cât și misiuni economice. Programul promovează dezvoltarea de noi politici publice necesare relansării economice, reducerii șomajului prin crearea de noi locuri de muncă, stimularea comunicării și a parteneriatului în afaceri, pregătirea întreprinzătorilor în domeniul tehnicilor de promovare a produselor și serviciilor pe noi piețe. Se va urmări evaluarea acestui program în vederea eficientizării acestuia.

Ministerul Finanțelor Publice **va continua susținerea mediului de afaceri** prin intermediul măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat, cu respectarea reglementărilor comunitare în domeniu, urmărind cu predilecție:

- ❖ selectarea investițiilor cu real impact asupra dezvoltării regionale prin crearea de noi locuri de muncă și, implicit, creșterea contribuțiilor întreprinderilor finanțate prin plata de taxe și impozite la bugetul general consolidat al statului, precum și la bugetele locale;
- ❖ alocarea eficientă și transparentă a resurselor bugetare prin politica ajutorului de stat, conform prevederilor comunitare și naționale în domeniu;
- ❖ îmbunătățirea planificării activității de analiză și control în vederea eficientizării emiterii acordurilor de finanțare și efectuării plăților, îmbunătățirea comunicării cu mediul de afaceri;
- ❖ sprijinirea tuturor întreprinderilor care realizează investiții și creează noi locuri de muncă, participând astfel activ la reducerea decalajelor economice dintre regiuni și la scăderea șomajului;
- ❖ creșterea cifrei de afaceri, datorită dezvoltării și modernizării întreprinderilor mari și a IMM-urilor, respectiv dezvoltarea furnizorilor de active, materii prime, materiale.

Alte măsuri pentru stimularea creșterii economice

- **Reforme structurale în sectorul companiilor, respectiv îmbunătățirea guvernanței corporative** reprezintă o prioritate pentru guvern, prin acțiuni privind continuarea procesului de restructurare/reorganizare și eficientizare acestora.
- **Consolidarea investițiilor publice, în special în infrastructură**, este esențială pentru o expansiune economică mai echilibrată. Astfel:
 - ✚ În domeniul transporturilor, strategia Programului de guvernare pentru domeniul „transporturi și infrastructură” este creșterea conectivității naționale între poliile de creștere economică ai României și a conectivității transeuropene pentru societate și mediul de afaceri, **având ca obiectiv implementarea unui sistem de transport eficient economic, sustenabil, sigur**, cu impact redus asupra mediului și se referă la dezvoltarea infrastructurii de transport de-a lungul rețelei TEN-T, modernizarea și mentenanță infrastructurii de transport existente.
 - ✚ **Master Planul General de Transport din România (MPGT)** elaborat pentru perioada până în 2020 și 2030 va furniza elementele necesare pentru prioritizarea investițiilor în domeniul transportului, pentru toate modurile de transport (rutier, feroviar, naval, aerian, multimodal), pe baza unei analize multicriteriale și totodată, evidențiindu-se alocările de fonduri necesare pe programe europene pentru perioada 2019-2021.

Creșterea gradului de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune

Fondurile europene reprezintă **un element central al sustenabilității bugetare prin prisma strategiei investiționale și a caracterului nerambursabil al acestora și prin efectele pozitive la nivelul societății** având în vedere politica comună a statelor membre vor conduce la transformarea UE într-o economie bazată pe creștere inteligentă, durabilă și propice incluziunii.

Direcții de acțiune pentru perioada următoare:

- ✓ existența și perfecționarea unei planificări strategice pe termen mediu care să conducă la o ierarhizare stabilă a priorităților și creșterea capacității administrative de a gestiona fondurile europene
- ✓ creșterea transparenței și a eficienței sistemului de achiziții publice, dublate de o standardizare a mecanismelor de selecție a proiectelor esențiale pentru dezvoltarea investițiilor publice.
- ✓ definirea și asumarea viziunii strategice privind fondurile europene pentru ciclul de programare 2021-2027.

În cadrul obiectivului „Convergență”, din alocarea UE de 17,57 miliarde euro pentru cele 7 programe operaționale finanțate, au fost contractate fonduri UE în valoare de aprox. 20 miliarde euro reprezentând 108%.

- Rata de absorbție curentă

Valoarea aplicațiilor de plată care a fost declarată Comisiei Europene este de aprox. 16,7 miliarde euro, ceea ce reprezintă o rată de absorbție curentă de aprox. 95% din alocarea UE pentru perioada 2007 - 2013.

- Rata rambursărilor

Suma totală primită de România de la Comisia Europeană pentru perioada 2007 - 2013 este de 16,99 miliarde euro, ceea ce reprezintă aprox. 96,69% din alocarea UE pentru perioada 2007 - 2013, rata rambursărilor fiind de 84,7% din totalul alocat pentru perioada 2007 - 2013.

În exercițiul financiar 2014-2020, alocarea totală a României este de peste 43 miliarde euro, din care aprox. 23 miliarde euro prin Politica de Coeziune și FEAD și aproximativ 20 miliarde euro prin Politica Agricolă Comună și Politica Maritimă Integrată.

Programelor Operaționale sprijinite din FESI 2014-2020 li se adaugă Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate, cu finanțare din Fondul European pentru Ajutorarea Persoanelor cele mai Defavorizate (FEAD), cu o alocare totală de 519 milioane euro (din care contribuția UE este de 441 milioane euro) pentru perioada 2014-2020 și Programele de cooperare teritorială europeană, cu o alocare totală de aprox. 787 (din care contribuția UE este de aprox. 670 milioane euro) milioane euro din fondurile aferente obiectivului cooperării teritoriale europene.

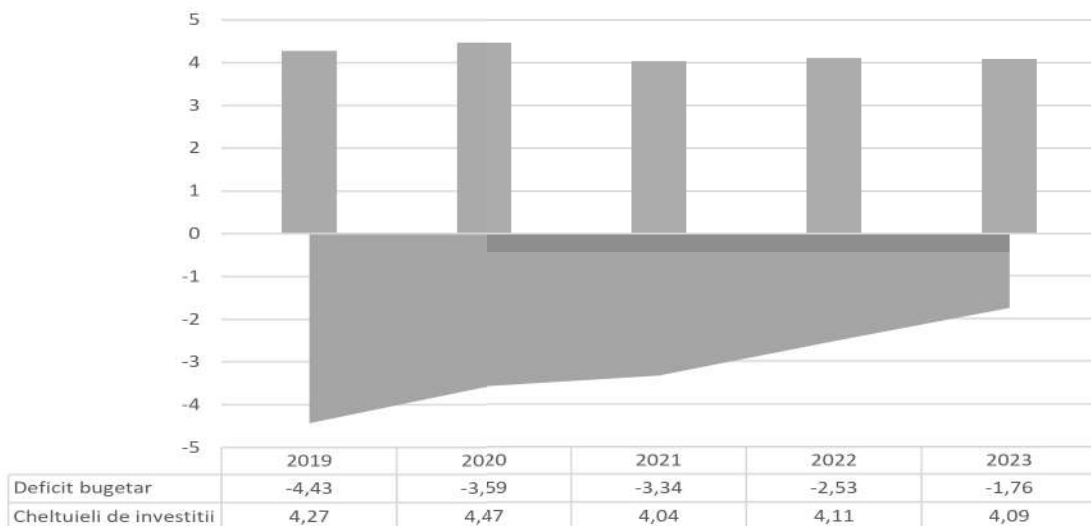
- **Crearea spațiului fiscal pentru alocarea unor sume importante pentru susținerea investițiilor publice majore și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene, cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix;**

Cheltuielile de investiții în perioada 2019-2023

	2019 execuție preliminată	2020 propuneri	2021 estimări	2022 estimări	2023 estimari
Cheltuieli totale BGC (mil. lei)	372.745	400.695	426.368	454.435	474.397
- % din PIB	35,81	35,48	35,02	34,78	34,00
Cheltuieli de investiții BGC (mil. lei)	44.409	50.510	49.123	53.678	57.054
- % in PIB	4,27	4,47	4,04	4,11	4,09

- **Notă:** Cheltuielile de investiții cuprind cheltuielile aferente programelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (FEN postaderare), cheltuieli de capital și cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă.

**Deficitul bugetar(cash) și Cheltuielile cu investițiile în perioada 2019 - 2023
% in PIB**

■ Deficit bugetar ■ Cheltuieli de investitii

Programarea multianuală a investițiilor publice, indiferent de sursa de finanțare pe baza unor criterii de prioritizare a proiectelor în funcție de relevanță (compatibilitate cu strategiile sectoriale), rezultate așteptate (impact), capacitate de realizare a proiectului în termenul prevăzut și sustenabilitatea financiară vor conduce la creșterea absorbției fondurilor europene, în vederea desconggestionării spațiului fiscal și a susținerii creșterii economice.

În anul 2020 se constată o îmbunătățire a structurii cheltuielilor de investiții în sensul creșterii ponderii cheltuielilor aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile la 1,85% din cadrul surselor de finanțare, față 1,26% în 2019.

În anul 2020 cheltuielile destinate investițiilor însumează aprox. 50,5 miliarde lei, reprezentând aproximativ 4,47% în PIB, iar în anul 2023 acestea însumează aprox. 57,1 miliarde lei.

- **Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea mediului de afaceri simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne**, pentru a crea premisa unei creșteri economice sustenabile;

Principalele obiective ale politicii fiscale avute în vedere pe termen mediu vizează în principal următoarele aspecte:

- Continuarea perfecționării legislației pentru a corespunde criteriilor de armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european;
 - Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora;
 - Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri;
 - Pregătirea unor reforme structurale în domeniul fiscal și bugetar care vor contribui la o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung.
-
- **Adoptarea unor măsuri salariale, sociale pentru asigurarea protecției sociale și securității sociale pentru persoane vârstnice, pensionari și categoriile cele mai vulnerabile și aflate în dificultate**, bine țintite care să corespundă nevoilor reale ale beneficiarilor;
 - ⚡ **La nivelul pieței muncii**, direcțiile de acțiune se vor axa pe măsuri active, pe programe care au în vedere, pe de o parte, stimularea liberei inițiative și creșterea numărului de locuri de muncă, pe crearea unui climat de muncă stabil și atractiv.
 - ⚡ salariul de baza minim brut pe țară garantat în plată se majorează la 2.230 lei lunar, începând cu data de 1 ianuarie 2020, față de 2.080 lei în prezent, ceea ce reprezintă o creștere de 7,2 % față de luna decembrie 2019.
 - ⚡ La estimarea cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat pentru anul 2020 a fost avută în vedere aplicarea etapizată a Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, conform prevederilor acestui act normativ.
 - ⚡ **Politici corecte și eficiente vizând pensiile**. Se va avea în vedere pensii echitabile pentru toate categoriile de pensionari, un sistem public de pensii sustenabil.

- ⚡ Plata drepturilor de pensie este garantată conform dispozițiilor legale în vigoare.
- ⚡ **Asistență socială va fi îndreptată către nevoile reale ale beneficiarilor și asigurarea unor condiții de trai decente pentru familiile în dificultate și categoriile sociale vulnerabile**

- **Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice;**

În perioada 2020-2023, MFP va urmări îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pe termen mediu și în acest sens finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale se va realiza în mod echilibrat din surse interne și externe, în principal prin emisiuni de titluri de stat. Astfel, MFP va continua să mențină o abordare flexibilă și transparentă în realizarea procesului de finanțare, reactionând cu promptitudine la modificările contextului de piață și la comportamentul investitorilor.

În scopul diversificării bazei de investitori și a creșterii accesibilității persoanelor fizice la cumpararea titlurilor de stat, se are în vedere continuarea emisiunilor de titluri de stat pentru populație prin Programul Tezaur, în limita unui plafon anual indicativ, atât prin unitățile operative ale Trezoreriei Statului, cât și prin oficiile poștale ale Companiei Naționale Poșta Română și instituțiilor de credit. Pentru aceste instrumente a fost introdusă posibilitatea de răscumpărare anticipată și transferul de proprietate între persoanele fizice ce au subscris prin unitățile operative ale Trezoreriei Statului. Totodată, având în vedere că persoanele fizice reprezintă o bază stabilă de investitori pentru statul român, MFP intenționează să relanseze Programul Fidelis care va asigura lărgirea canalelor de vânzare a acestor instrumente de economisire prin distribuirea titlurilor de stat către persoanele fizice prin intermediul băncilor și al societăților de servicii și investiții financiare participante în sistemul burselor și listarea acestora la Bursa de Valori București.

De asemenea, pentru limitarea riscului de refinanțare, MFP intenționează să utilizeze operațiuni specifice de piață secundară de tipul răscumpărărilor anticipate sau preschimbărilor de titluri de stat. Pentru evitarea presiunilor sezoniere în asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, Trezoreria Statului va menține rezerva financiară (buffer) în valută, la o valoare echivalentă care acoperă necesitățile brute de finanțare, determinate de deficitul bugetar și refinanțarea datoriei publice pentru circa 4 luni.

- **Îmbunătățirea, aplicarea și consolidarea guvernancei bugetare,** creșterea transparenței bugetare și eficientizarea cheltuielilor publice

- ⚡ *Transparentizarea și eficientizarea cheltuielilor publice* vor contribui la creșterea spațiului fiscal pentru investiții, îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și lung, creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene și creșterea predictibilității politicii bugetare pe termen mediu.
- Începând cu 1 ianuarie 2020, indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică și funcțiile asimilate acestora, prevăzute în anexa IX la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, se mențin la nivelul aferent lunii decembrie 2019.
- valoarea indemnizației de hrană se menține la nivelul din anul 2019.
- Începând cu luna ianuarie 2020, quantumul lunar al indemnizației de merit se menține la nivelul de 6.240 lei.

- interzicerea cumulului de pensie cu salariu;
- asigurarea a 2% din PIB pentru apărare.
- consolidarea unui aparat de lucru eficient și motivat care să răspundă cerințelor optimizării aplicării Programului de guvernare acceptat de Parlament, a avut în vedere reducerea numărului de ministere la 16 ministere.

2.2. Obiectivul bugetar pe termen mediu

PIB potențial și output – gap

Potențialul economiei românești rămâne ușor superior nivelului prognozat al PIB-ului efectiv, situație generată de evoluțiile din perioada precedentă. Creșterea potențială a României a fost de 4,6% în anul 2018 și poate fi considerată o rată de referință, întrucât datele utilizate au un grad ridicat de certitudine (definitive sau semidefinitive), calculele fiind efectuate de către Comisia Europeană cu ajutorul metodologiei comune agreeate la nivelul tuturor statelor membre.

Pentru anul 2019 se estimează o creștere potențială de 4,7%, în condițiile unei accelerări a formării brute de capital fix, iar pentru intervalul 2020-2023 dinamica reală a PIB potențial se va situa la o medie anuală de 4,2%, în condițiile unei evoluții a investițiilor brute peste cea a consumului final. Principala contribuție la creșterea potențială este dată de productivitatea totală a factorilor (TFP). Output-gap are valori ușor negative pe întreg orizontul de prognoză.

Creșterea PIB potențial și componenta ciclică a deficitului bugetar

	2018	2019	2020	2021	2022
PIB potențial (%)	4,6	4,7	4,3	4,3	4,1
<i>din care contribuția TFP (pp)</i>	3,1	2,7	2,3	2,0	1,8
Output-gap (%)	0,3	-0,4	-0,6	-0,6	-0,5
Componenta ciclică (%)	0,10	-0,11	-0,18	-0,20	-0,15

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Valorile output-gap au un impact favorabil asupra deficitului structural, comparativ cu strategia precedentă, întrucât odată cu revizuirea prognozei creșterii economice s-a trecut în output-gap negativ ca urmare a unor date privind creșterea PIB efectiv mai reduse (spre exemplu, de la 5,5%-5,7% la 4,0%-4,1% în 2019-2020).

Output-gap pentru România este -0,4% în 2019 și respectiv -0,6% în 2020 și 2021.

De asemenea, Comisia Europeană, în Prognoza de toamnă publică un output-gap de doar 0,1% în 2019 și trece în teritoriu negativ din 2020 (-0,1%) ajungând chiar la -0,4% în 2021.

Output-gap în cazul CNSP are o valoare negativă mai pronunțată, întrucât creșterea potențială este mai ridicată datorită, în principal, unei rate de creștere mai rapidă a FBCF.

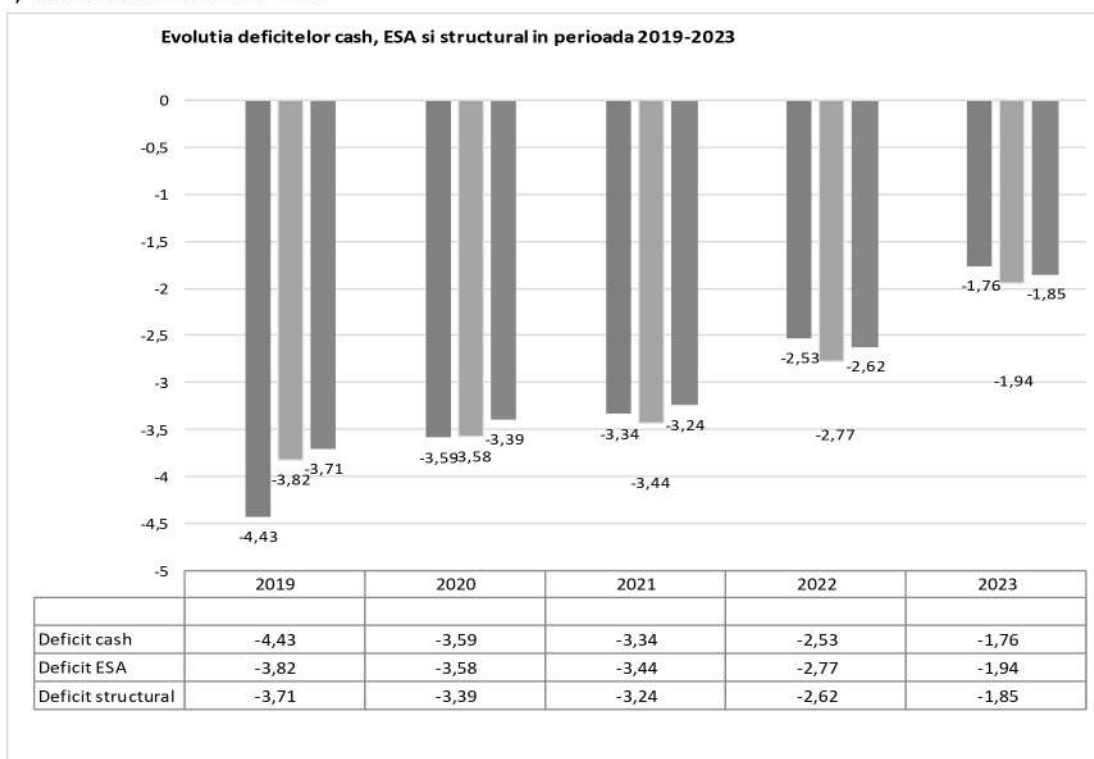
În anul 2019 deficitul structural din România este estimat la 3,71% din PIB, după ce în anul 2015 a fost de 0,1% din PIB.

Deficite bugetare în perioada 2019-2023

- % din PIB

Deficite bugetare	2019	2020	2021	2022	2023
Deficit ESA	-3,82	-3,58	-3,44	-2,77	-1,94
Deficit Structural*)	-3,71	-3,39	-3,24	-2,62	-1,85
Deficit cash	-4,43	-3,59	-3,34	-2,53	-1,76

*) 2018-2022 estimări CNSP

Ajustarea realizată după criza economică și financiară s-a situat preponderent pe partea de cheltuieli, reformele structurale fiind promovate în special în domeniul salarizării personalului bugetar, sistemului public de pensii și programării bugetare. România fiind o țară care a avut dezechilibre mai mari la începutul crizei mondiale au fost necesare eforturi de ajustare mai mari decât în alte țări din regiune. Ajustarea întreprinsă de țara noastră a fost una foarte ambițioasă, iar performanța realizată în ceea ce privește corectarea dezechilibrelor fiscale judecată prin prisma deficitului structural a fost foarte bună considerând amploarea acestora.

În anul 2015 deficitul structural a fost de 0,1 % din PIB, nivelul înregistrat fiind în concordanță cu prevederile Tratatului fiscal.

Având în vedere măsurile adoptate, de relaxare fiscală, precum și cele în domeniul cheltuielilor proiecta bugetului general consolidat, începând cu anul 2016, România nu respectă regula² privind soldul structural anual al administrației publice, abătându-se de la Obiectivul său bugetar pe termen mediu (OBTM), respectiv un sold structural anual de cel mult -1% din PIB.

Din acest motiv, începând cu luna iunie 2017 România face obiectul procedurii aplicabile abaterilor semnificative, parte a laturii preventive a Pactului de Stabilitate și Creștere. În cadrul acestei proceduri, instituțiile UE au formulat recomandări succesive de corectare a acestei abateri, în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în România.

Aceste recomandări conțin și o solicitare de prezentare a unui raport prin care autoritățile române să prezinte măsurile pe care le-au luat în scopul corectării abaterii de la OBTM. În acest sens este de menționat că, deși au fost transmise o serie de rapoarte către Comisia Europeană, niciunul dintre acestea nu a conținut măsuri care să determine corectarea abaterii de la obiectivul bugetar pe termen mediu.

Construcția bugetară pentru anul 2020 se bazează pe o menținere a creșterii economice în jurul mediei de 4% pe termen mediu, în condițiile în care se anticipează o încetinire a ritmului de creștere din statele Europei Centrale și de Est. Mediul extern, în special pentru zona Euro, vizează pentru anul 2020 o dinamică economică similară celei din 2019, ceea ce reprezintă un stimul moderat pentru exporturile românești.

Construcția bugetară pentru anul 2020 și perspectiva 2021-2023 a avut la bază măsurile de relaxare fiscală începute în perioada 2015-2017 și continuate prin actele normative adoptate în anul 2018, dar și măsurile fiscal-bugetare luate pe parcursul anului 2019, care vor influența cadrul macroeconomic și indicatorii bugetari pe orizontul 2020-2023. De asemenea proiecția bugetară pentru anul 2020 și perspectiva 2021-2023 are la bază obiectivele și măsurile prevăzute în Programul de Guvernare aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.22/2019, precum și prognoza de toamnă a indicatorilor macroeconomici elaborată de Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

În termeni structurali, se estimează că deviația semnificativă înregistrată în anul 2016 de la OTM stabilit pentru România (respectiv 1% din PIB) se va ajusta începând cu anul 2020.

Deficitul bugetar în anul 2020, definit în termeni structurali, este de 3,39% din PIB, însă acesta începe să scadă începând din anul 2020, urmând ca în anul 2023 să ajungă la 1,85% din PIB, respectiv o ajustare de 1,54 puncte procentuale față de anul 2020.

Devierea de la OTM s-ar produce în condițiile menținerii, pe întreg orizontul de planificare, a unui nivel sustenabil al datoriei publice sub 40% din PIB.

3.Evoluții macroeconomice și bugetare

² Regula este stabilită prin prevederile art.3 alin.(1) din TSCG ratificat de România prin Legea nr.83/2012, iar potrivit prevederilor art.3 alin.(2) din același TSCG regula a fost preluată și în legislația națională prin modificarea Legii responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, astfel încât aceasta se regăsește în prezent la art.7 din Legea nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

3.1. Execuția bugetară în anul 2018 și execuția pe primele 10 luni ale anului 2019

Execuția bugetară pe anul 2018

Conform datelor definitive, execuția bugetului general consolidat, în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2018, s-a încheiat cu un deficit cash de 26,9 miliarde lei, respectiv 2,84% din PIB, sub ținta stabilită, respectiv un deficit anual prevăzut de 28,2 miliarde lei. Comparativ cu anul anterior deficitul bugetului general consolidat în anul 2018, în bază cash, s-a menținut la același nivel cu cel din anul 2017 respectiv 2,84%.

Veniturile bugetului general consolidat

Veniturile bugetului general consolidat, în anul 2018, au totalizat 295,3 miliarde lei, reprezentând 31,3% din PIB și un grad de realizare față de estimările anuale de 99,5%. Comparativ cu anul anterior, veniturile bugetului general consolidat, în anul 2018, au crescut cu 17,2%, iar ca procent în PIB cu 1,9 puncte procentuale de la 29,4% în 2017 la 31,3% în 2018.

Încasările bugetare au fost influențate atât de evoluțiile economice, cât și de deciziile de politică fiscală adoptate, cum ar fi: creșterea salariului minim, reducerea cotei de impozit pe venit de la 16% la 10 %, transferul sarcinii fiscale a obligațiilor privind contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator la angajat, în cazul veniturilor din salarii și asimilate salariilor, implementarea Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, creșterea punctului de pensie etc. Din punct de vedere al ponderii principalelor categorii de impozite în total venituri încasate, s-au înregistrat creșteri, comparativ cu anul anterior, în principal în cazul veniturilor din contribuții de asigurări cu 4,7 pp, a veniturilor nefiscale cu 0,5 pp și sumelor primite de la UE în contul plăților efectuate și donații cu 2,4 puncte procentuale.

De asemenea, din punct de vedere al ponderii principalelor categorii de impozite în total venituri încasate, s-au înregistrat diminuări, în principal, în cazul veniturilor din impozitul pe profit cu 0,5 pp, impozitul pe venit 4,3 pp, impozite și taxe pe proprietate 0,3 pp, taxa pe valoarea adăugată cu 1,1 pp, a veniturilor din accize cu 0,9 pp, alte impozite și taxe pe bunuri și servicii cu 0,2 pp.

Cheltuielile bugetului general consolidat

Cheltuielile bugetului general consolidat au totalizat, în anul 2018, 322,1 miliarde lei, ceea ce reprezintă 34,1% din PIB și un grad de realizare față de nivelul prevăzut de 99,1%. Comparativ cu anul precedent, **cheltuielile bugetului general consolidat** s-au majorat cu 16,6%, iar ca procent în PIB cu 1,9 puncte procentuale de la 32,2% cât au fost în anul 2017 la 34,1% în anul 2018.

Din punct de vedere al gradului de realizare al programului anual, principalele categorii de cheltuieli bugetare au înregistrat următoarele evoluții: cheltuielile de personal 99,8%, cheltuielile cu bunuri și servicii 104,1%, cheltuielile cu dobânzile 98,6%, cheltuielile cu subvențiile 104,0%, cheltuielile cu asistența socială 100,1%, cheltuielile de capital 107,9%.

Cheltuielile de personal ale bugetului general consolidat, în anul 2018, au crescut cu 23,7% față de anul precedent, iar ca procent în PIB cu un punct procentual.

Creșterea a fost determinată de acordarea majorărilor salariale prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017, privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările

ulterioare, precum și de alte acte normative aprobate în cursul anului 2018. De asemenea, în aplicarea prevederilor art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare, începând cu anul 2018 salariile personalului din unitățile de învățământ preuniversitar de stat se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au înregistrat o creștere cu 9,7% față de anul precedent, iar ca pondere în PIB sau situat la același nivel de 4,7%. Comparativ cu programul anual cheltuielile cu bunuri și servicii s-au efectuat în proporție de 104,1%. Depășirea programului a fost determinată de evoluția cheltuielilor cu bunuri și servicii la bugetele locale și la bugetul instituțiilor/activităților finanțate integral și/sau parțial din venituri proprii unde acestea s-au efectuat în proporție de 107,2% și respectiv 125,9%.

Cheltuielile cu dobânzile au crescut cu 27,8% față de anul precedent, iar ca pondere în PIB au crescut cu 0,2 puncte procentuale. Acestea nu au reușit să atingă nivelul prevăzut a se efectua în anul 2018, gradul de efectuare fiind de 98,6%.

Cheltuielile cu subvențiile au crescut față de anul precedent cu 7,6%, s-au menținut la același nivel de 0,7% ca pondere în PIB, gradul de efectuare a acestora fiind de 104,0%.

Cheltuielile cu asistența socială au crescut în termeni nominali cu 9,5% comparativ cu anul anterior, iar ca pondere în PIB s-au diminuat cu 0,1 puncte procentuale. Evoluția cheltuielilor cu asistența socială în anul 2018 a fost influențată de o serie de măsuri legislative adoptate cum ar fi, creșterea valorii punctului de pensie, creșterea indemnizației sociale pentru pensionari etc.

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, în anul 2018 au fost în sumă de 34,2 miliarde lei, respectiv 3,6% din PIB.

Execuția bugetului general consolidat în perioada 1.01 –31.10.2019

Execuția bugetului general consolidat, conform datelor operative, s-a încheiat pe primele zece luni ale anului 2019 cu un deficit de 28,83 miliarde de lei, respectiv 2,8% din PIB.

1. Veniturile bugetului general consolidat, sunt în sumă de **261,1 miliarde lei, reprezentând 25,3% din PIB**, comparativ cu 24,6% din PIB în aceeași perioadă a anului 2018. Procentual, veniturile au fost cu 12,4% mai mari, respectiv o creștere cu **28,8 miliarde lei**, în termeni nominali, față de aceeași perioadă a anului precedent.

Se înregistrează creșteri, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, în cazul încasărilor din **contribuții de asigurări** (+14,4%, respectiv o creștere cu 11,6 miliarde lei), **impozit pe profit** (+13,1%, respectiv o creștere cu 1,9 miliarde lei), **TVA** (+11,8%, respectiv o creștere cu 5,7 miliarde lei), **accize** (+9,1%, respectiv o creștere cu 2,2 miliarde lei).

Încasările din contribuțiile de asigurări au fost influențate de creșterea efectivului de salariați din economie, a câștigului salarial mediu brut, a salariului minim pe economie, dar și de condițiile legislative noi privind transferul contribuțiilor din sarcina angajatorului în sarcina angajatului, reglementate prin OUG nr. 79/2017, iar veniturile din **TVA** în creștere cu 11,8% față de realizările aceleiași perioade a anului 2018, ajungând la o valoare de 53,6 miliarde lei.

De asemenea, încasările din **impozite și taxe pe proprietate** au crescut cu 12,9% respectiv o creștere cu 0,7 miliarde lei.

Se înregistrează scăderi ale încasărilor cu 49,3% față de aceeași perioadă a anului precedent la **taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități** ca urmare a aplicării *OUG nr. 52/2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule.*

Sumele de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate sunt de 15,2 miliarde lei.

2. Cheltuielile bugetului general consolidat sunt în sumă de **289,9 miliarde lei**, cu 14,5% mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent.

Cheltuielile de personal sunt cu 19,5% mai mari față de cele realizate în primele zece luni ale anului 2018, creșterea fiind determinată de majorările salariale acordate în temeiul Legii cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

Cheltuielile cu **bunuri și servicii** au crescut cu 16,6% față de primele zece luni ale anului precedent. Creșteri semnificative se înregistrează atât la bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, dar și la bugetul de stat.

Se înregistrează de asemenea creșterea cheltuielilor cu **subvențiile** cu 12,5%.

Cheltuielile cu asistența socială au crescut față de aceeași perioadă a anului precedent cu 11,3%, fiind influențate, în principal, de majorarea punctului de pensie cu 10% de la 1 iulie 2018, ajungând de la 1.000 lei la 1.100 lei, și cu 15% de la 1 septembrie 2019, ajungând de la 1.100 lei la 1.265 lei, precum și de creșterea nivelului indemnizației sociale pentru pensionari de la 520 lei la 640 lei (de la 1 iulie 2018) și de la 640 lei la 704 lei (începând cu septembrie 2019).

Cheltuielile pentru **investiții**, care includ cheltuielile de capital, precum și pe cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost de 26,8 miliarde lei, cu 30,4% mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent.

3.2. Evoluții și tendințe macroeconomice interne 2019-2023

Creșterea economică în primele 9 luni din 2019 a fost de 4,0%

Creșterea economică în primele 9 luni din 2019 a fost de 4,0% comparativ cu aceeași perioadă din 2018 (serie brută, date provizoriu 1). Din punct de vedere al creșterii economice, România se situează printre primele state membre UE. Pe ansamblul Uniunii Europene avansul economic a fost de circa 1,5%.

Conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică în nouă luni 2019 economia a avansat cu 4,0% comparativ cu perioada similară din 2018. După creșterile înregistrate în trimestrul I și trimestrul al doilea 2019 de 5,0%, respectiv 4,4%, evoluțiile mai puțin favorabile în activitățile din agricultură și industrie, până la rate negative, au condus la decelerarea creșterii la 3,0% în trimestrul al treilea.

Evoluțiile din primele 9 luni pe **latura ofertei** evidențiază o tendință de încetinire a activității în aproape toate sectoarele de activitate comparativ cu semestrul I. S-au înregistrat creșteri ale

valorii adăugate brute în construcții și servicii, în timp ce în industrie și agricultură aceasta s-a diminuat. Astfel, valoarea adăugată din construcții s-a majorat cu 16,6% față de perioada corespunzătoare a anului anterior, ceea ce a însemnat o contribuție la creșterea reală a PIB de 0,6 procente.

Sectorul serviciilor în ansamblu a sporit cu 5%, reprezentând o contribuție la PIB de 2,8 procente, ceea ce a însemnat 70% din creșterea economică. În cadrul acestora se evidențiază cu creșteri semnificative ramurile „informații și comunicații” cu 8,7%, „activități profesionale, științifice, tehnice, activități de servicii suport” cu 7,6% și „activități culturale, recreative” cu 9%, rezultatele din aceste ramuri conducând la o majorare a PIB cu 1,2 procente.

În industrie valoarea adăugată brută s-a redus cu 1% (pe fondul accentuării evoluțiilor negative din trimestrul III), iar în agricultură cu 4,1%, ambele sectoare având o contribuție negativă de -0,2 și respectiv -0,1 procente.

Impozitele nete pe produs s-au majorat cu 9,5% având o contribuție la creșterea PIB de 0,9 procente.

Pe latura cererii, formarea brută de capital fix, stimulată de avansul cererii din sectorul construcțiilor, a reprezentat factorul determinant al creșterii economice cu o contribuție de 3,8 procente. Consumul privat s-a majorat cu 5,2% comparativ cu perioada corespunzătoare din 2018, contribuind cu 3,3 procente la creșterea economică. Consumul guvernamental (care include consumul individual și consumul colectiv al administrației publice) s-a majorat cu 5,9%.

În același timp, variația stocurilor a înregistrat o contribuție negativă de 2,4 procente, după ce în primele nouă luni din 2017 și 2018 s-au înregistrat contribuții pozitive de 0,7 și respectiv 2,9 procente. La reducerea stocurilor din 2019 au contribuit și excesul de cerere de bunuri de consum din partea populației precum și exportul de cereale.

Exportul de bunuri și servicii s-a majorat în termeni reali cu 3,9%, în timp ce importul de bunuri și servicii a crescut cu 7,3%. Aceste evoluții au făcut ca **exportul net** să înregistreze o contribuție negativă la creșterea produsului intern brut de 1,7 procente.

Prognoza de toamnă 2019 estimează, pe baza datelor statistice sectoriale ale conturilor naționale disponibile pentru nouă luni, o creștere economică în vecinătatea inferioară a nivelului de 4,0% pentru anul 2019, iar valoarea nominală a PIB este de 1040,8 mld. lei, în condițiile unui deflator de 6%. Prognoza de toamnă 2019 a Comisiei Europene estimează pentru acest an o valoare nominală a produsului intern brut de 1054,5 miliarde lei, în condițiile unei creșteri economice de 4,1% și a unui deflator PIB de 7,3%.

***Creșterea economică
pe întregul an va fi de 4,0%***

Dinamica numărului mediu de

In trimestrul II 2019 rata de ocupare a populației în vârstă de 20-

salariați a încetinit

64 ani a fost de 71,6% (conform definiției AMIGO), depășind cu 1,6 puncte procentuale ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei 2020.

Numărul mediu de salariați (media efectivelor lunare, conform INS, conform metodologiei naționale) a fost de 4.977,8 mii persoane în primele 9 luni din 2019, în creștere cu 1,1% față de aceeași perioadă din anul 2018.

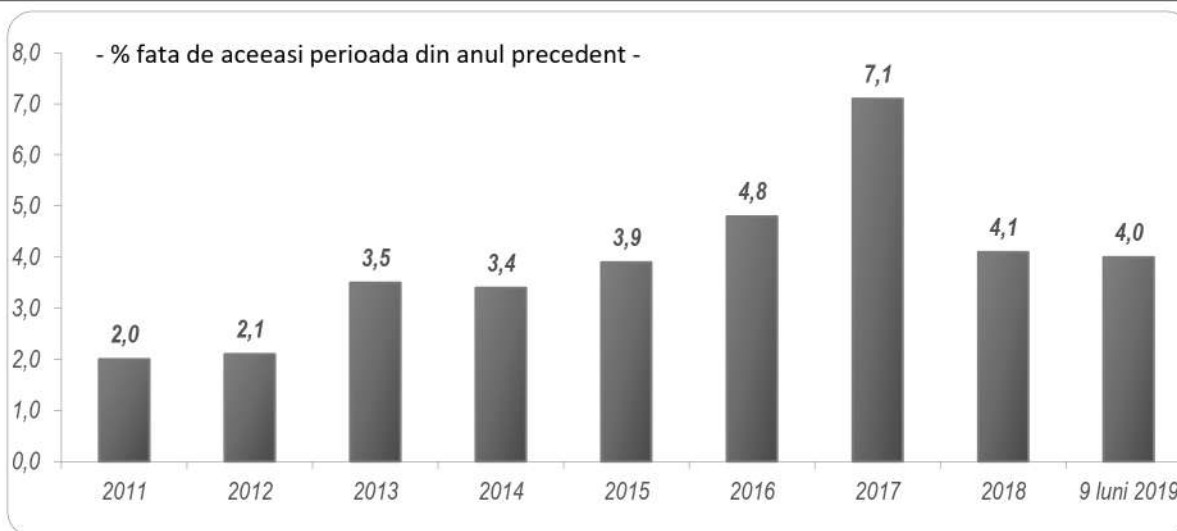
Numărul mediu de salariați din industrie s-a redus cu 1,5% față de primele 9 luni din 2018 pe fondul scăderii activităților din acest sector. Această evoluție negativă a fost compensată de creșterea numărului de salariați din celelalte ramuri ale sectorului concurențial, în special serviciile (2,4%) și construcțiile (2,1%).

Câștigul salarial mediu brut pe total economie, a fost pe 9 luni 2019 de 5.014 lei. Câștigul salarial mediu net s-a majorat cu 15,4%, fiind de 3.061 lei.

În termeni reali, pe total economie, creșterea câștigului salarial a fost de 11,1%.

Rata șomajului înregistrat la sfârșitul lunii octombrie 2019 a fost de 2,98%, mai mică cu 0,35 puncte procentuale față de sfârșitul lunii octombrie 2018 (3,33%).

Evoluția în termeni reali a produsului intern brut

În primele 10 luni din 2019 prețurile de consum au crescut cu 3,81%.

În primele 10 luni ale anului 2019 comparativ cu perioada corespunzătoare anului anterior, prețurile de consum s-au majorat cu 3,81%. Evoluția inflației a fost influențată în principal de creșterea de prețuri la categoria mărfuri alimentare (+4,63%), în special la legume.

Inflația anuală și-a continuat trendul descendent din ultimele luni ajungând la 3,4%, după ce în luna iulie atinsese o valoare de

4,12%.

O contribuție importantă în evoluția prețurilor de consum a avut-o și deprecierea nominală a monedei naționale din primele 10 luni care a fost de 1,8%.

Cadrul macroeconomic în 2020 și pe termen mediu

<i>Indicatori</i>	<i>UM</i>	<i>Estimări 2020</i>
Produsul intern brut, prețuri curente	mld lei	1.129,2
- creșterea reală	%	4,1
Creșterea medie a prețurilor de consum (IPC)	%	3,1
Numărul de șomeri înregistrați la sfârșitul anului	mii pers	275
- rata șomajului înregistrat	%	3,0
Câștigul salarial mediu brut	lei/ luna	5.429
Soldul contului curent	% PIB	-4,5

Creșterea economică va fi de 4,1% în anul 2020

Evoluția economică estimată pentru anul 2020 se va caracteriza printr-o creștere economică de 4,1%, bazată pe majorarea atât a investițiilor, cât și a consumului. Cererea internă va reprezenta motorul creșterii economice, iar pe latura ofertei se estimează o evoluție pozitivă a activității economice în toate sectoarele.

- Ritmul de creștere a formării brute de capital fix va fi de 6,8%
- Cheltuielile cu consumul final al populației se vor majora cu 4,9%.

Deficitul contului curent al balanței de plăți externe va reprezenta, în anul 2020, 4,5% din PIB

Deficitul de cont curent este prognozat la 10,6 mld. euro în anul 2020, având o pondere în PIB în scădere față de anul precedent, respectiv de 4,5%, cu un deficit al balanței de bunuri de 7,7% din PIB.

Presiunile pe piața muncii se vor atenua

Se așteaptă o majorare a numărului de salariați de 1,9%, concomitent cu reducerea ratei șomajului înregistrat la 3,0% la sfârșitul anului 2020.

Inflația în 2020 se va reduce

Pentru anul 2020, se estimează că **inflația** se va reduce atât ca medie anuală până la 3,1%, cât și la sfârșitul anului până la 3,0%.

Creșterea economică pe termen mediu se va accelera

Pentru perioada 2021 - 2023 se estimează că economia românească va înregistra creșteri susținute, cu un ritm mediu anual de 4,1%. Cererea internă va continua să reprezinte motorul creșterii economice.

Pe partea ofertei, sectorul serviciilor și cel al construcțiilor vor avea dinamici net superioare produsului intern brut, în timp ce industria își revine treptat după scăderea estimată pentru anul 2019, scădere determinată de încetinirea fluxurilor comerciale globale și de aspectele legate de competitivitate în activitățile producătoare de bunuri de consum. Pe partea cererii, formarea brută de capital fix va avea o dinamică net superioară celei a consumului final, în timp ce importurile

de bunuri și servicii vor depăși ușor exporturile, contribuția rezultată a exportului net la creșterea reală a PIB menținându-se negativă pe tot orizontul de prognoză.

Evoluția indicatorilor macroeconomici pe termen mediu					
<i>- modificare procentuală față de anul anterior -</i>					
	2019	2020	2021	2022	2023
Produsul intern brut,					
- prețuri curente – mld. lei	1040,8	1129,2	1217,4	1306,6	1395,2
- creșterea reală, %	4,0	4,1	4,2	4,2	4,0
Contul curent – mil. euro	-10.855	-10.639	-10.363	-10.554	-10.426
- % din PIB	-4,9	-4,5	-4,0	-3,8	-3,5
Creșterea prețurilor de consum, %					
- sfârșitul anului	3,8	3,0	2,8	2,6	2,4
- media anuală	3,8	3,1	2,9	2,8	2,6
Câștigul salarial mediu brut lunar - lei	4945	5429	5836	6262	6701
Câștigul salarial mediu net lunar - lei	3025	3324	3570	3828	4093
Câștigul salarial real, %	10,3	6,6	4,4	4,3	4,2
Numărul mediu de salariați-mii persoane	5170	5268	5379	5486	5586
Numărul de șomeri înregistrați la sfârșitul anului					
- mii persoane	287	275	265	256	250
- rata șomajului înregistrat, %	3,2	3,0	2,8	2,7	2,6

Deficitul contului curent se va ajusta sub pragul de 4% la sfârșitul orizontului de prognoză

Ponderea în PIB a deficitului de cont curent se așteaptă să intre pe o traiectorie de redresare de la 4,9% din PIB în anul 2019 la 3,5% în anul 2023.

Piața muncii va continua să se îmbunătățească

Ocuparea forței de muncă se va îmbunătăți, în principal, prin creșterea numărului de salariați cu 318 mii persoane în perioada 2021 - 2023, în condițiile creșterii productivității muncii.

Șomajul va continua să se reducă, rata șomajului scăzând până la 2,6% la sfârșitul anului 2023.

Inflația va continua să se reducă

În perioada 2021-2023 se așteaptă ca inflația să-și continue trendul descendent ajungând în anul 2023 la 2,4% la sfârșitul anului și 2,6% ca medie anuală.

Estimările au luat în calcul ani agricoli normali și o ușoară reducere pentru prețul internațional al petrolului, conform estimărilor Comisiei Europene.

3.3. Cheltuieli fiscale

Cheltuielile fiscale³ au fost estimate la un nivel de 49,497 mil. lei (4,8% din PIB) în anul 2019, prognozându-se că acestea vor înregistra o creștere în perioada 2021-2022 de până la 5% din PIB. Creșterea înregistrată este influențată în principal de evoluția cheltuielilor fiscale aferente contribuțiilor sociale și TVA-lui.

Principalele cheltuieli fiscale în cazul României sunt legate de:

- 1. impozitul pe profit** (ex.: scutirea de impozit pentru profitul investit în producția și/sau achiziția de echipamente tehnologice - mașini, utilaje și instalații de lucru, cheltuielile de cercetare dezvoltare – deducere suplimentară în proporție de 50% a cheltuielilor eligibile pentru aceste activități, cheltuieli privind sponsorizări și/sau acte de mecenat, precum și burse private etc.)
- 2. impozitul pe venit** (ex.: scutirea de impozit pentru veniturile reprezentând avantaje în bani și/sau în natură primite de persoanele cu handicap, veteranii de război, persoanele persecutate din motive politice etc., pentru indemnizațiile pentru risc maternal, maternitate, creșterea copilului, menținerea plafonului neimpozabil de 2000 lei pentru impozitul veniturilor din pensii, deduceri personale pentru persoanele aflate în întreținere, scutirea de impozit pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor în baza contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatori care desfășoară activități în sectorul construcții, I.T, cercetare-dezvoltare etc.)
- 3. TVA** (ex.: aplicarea cotei reduse de TVA de 9% pentru livrarea de alimente, inclusiv băuturi, cu excepția băuturilor alcoolice, destinate consumului uman și animal, animale și păsări vii din specii domestice, semințe, plante și ingrediente utilizate în prepararea alimentelor, produse utilizate pentru a completa sau înlocui alimentele; livrarea de proteze și accesorii ale acestora, cu excepția protezelor dentare scutite de plata taxei; livrarea de medicamente de uz uman și veterinar; livrarea de îngrășăminte și de pesticide utilizate în agricultură, semințe și alte produse agricole destinate însămânțării sau plantării, precum și prestările de servicii de tipul celor specifice utilizate în sectorul agricol; livrarea apei pentru irigații în agricultură, etc. respectiv aplicarea cotei reduse de TVA de 5% pentru livrarea locuințelor ca parte a politicii sociale, inclusiv a terenului pe care sunt construite; manuale școlare, cărți, ziare și reviste, cu excepția celor destinate exclusiv sau în principal publicității; cazarea în cadrul sectorului hotelier sau al sectoarelor cu funcție similară, inclusiv închirierea terenurilor amenajate pentru camping; serviciile de restaurant și de catering, cu excepția băuturilor alcoolice etc.)
- 4. impozitele și taxele locale** (ex.: scutiri de la plata impozitului pe clădirile aflate în proprietatea publică sau privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, scutiri de la plata impozitului pe clădire în cazul persoanelor fizice și/sau juridice române care reabilitează sau modernizează termic clădirile de locuit pe care le dețin în proprietate, etc.)
- 5. contribuțiile sociale** (ex.: scutirea de contribuții sociale a tichetelor de masă, tichetelor de vacanță, tichetelor cadou și tichetelor de creșă, acordate potrivit legii, ajutoarelor, indemnizațiilor și a altor forme de sprijin cu destinație specială, veniturilor din pensii, scutirea persoanelor fizice de la plata contribuțiilor sociale pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor în baza contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatori care desfășoară activități în sectorul construcții etc.)

³ *Cheltuielile fiscale* reprezintă totalitatea prevederilor legislației fiscale, reglementări sau norme legislative al căror efect este reducerea veniturilor bugetare sau amânarea încasării acestora, aplicabile anumitor categorii de contribuabili, în raport cu standardele de impozitare stabilite în mod general. Acestea pot include scutiri, deduceri și facilități fiscale, cote reduse de impozitare, reguli diferențiate de calcul al impozitelor, taxelor și contribuțiilor stabilite în scopul acordării unui tratament preferențial unei categorii de contribuabili, precum și orice alte reglementări fiscale de natură să reducă încasările bugetare.

	2019	2020	2021	2022
PIB (mil.lei)	1.040.800	1.129.200	1.217.400	1.306.600
Cheltuieli fiscale* (mil.lei)	49.497	54.694	61.170	64.938
(% PIB)	(4,8)	(4,8)	(5,0)	(5,0)
din care:				
Impozit pe profit (mil.lei)	2.049	2.189	2.331	2.482
(% PIB)	(0,2)	(0,2)	(0,2)	(0,2)
Impozit pe venit (mil.lei)	12.037	13.024	14.360	14.723
(% PIB)	(1,2)	(1,2)	(1,2)	(1,1)
Taxa pe valoarea adăugată (mil.lei)	16.774	18.468	20.177	21.742
(% PIB)	(1,6)	(1,6)	(1,7)	(1,7)
Contribuții sociale (mil.lei)	14.121	16.357	19.511	21.065
(% PIB)	(1,4)	(1,5)	(1,6)	(1,6)
Impozite și taxe locale (mil.lei)	4.516	4.656	4.791	4.925
(% PIB)	(0,4)	(0,4)	(0,4)	(0,4)

*Impactul a fost estimat pentru cheltuielile pentru care există raportări statistice.

**Impactul nu cuprinde scutiile care sunt conforme Directivelor UE

Capitolul 4. Politica fiscal-bugetară și de administrare fiscală

4.1. Scurtă caracterizare a politicii fiscale pe perioada 2020-2023, principalele obiective pe termen mediu

Principalele obiective ale politicii fiscale avute în vedere pe termen mediu vizează în principal următoarele aspecte:

Măsurile cuprinse în Programul de guvernare;

- Continuarea perfecționării legislației pentru a corespunde criteriilor de armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european;
- Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora;
- Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri;
- Pregătirea unor reforme structurale în domeniul fiscal și bugetar care vor contribui la o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung.

În ceea ce privește măsurile fiscale din Programul de Guvernare menționăm:

În domeniul bancar se are în vedere abrogarea taxei pe activele financiare.

În domeniul accizelor:

- majorarea nivelului accizei totale pentru țigarete, începând cu 1 ianuarie 2020, pentru corectarea neconcordanței cu prevederile art. 10 alin. (2) din Directiva 2011/64/UE *privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat*, respectiv acciza globală pe țigarete să reprezinte cel puțin 60% din prețul mediu ponderat de vânzare cu amănuntul al țigaretelor eliberate pentru consum și totodată, introducerea unui calendar de creștere graduală a nivelului accizei totale pentru țigarete până în anul 2022;

Totodată, se au în vedere și alte măsuri, precum:

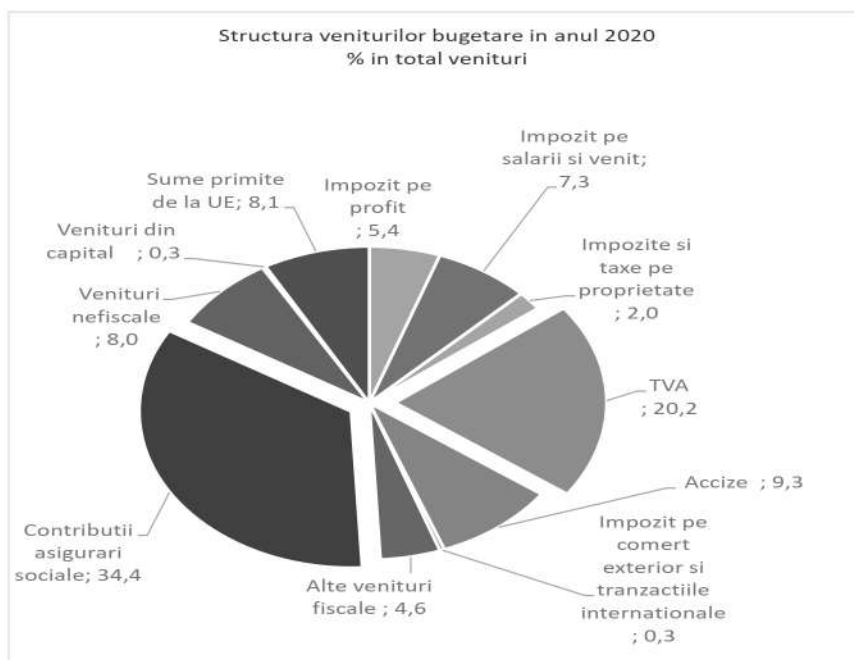
- transpunerea până la data de 01.01.2021 a prevederilor art. 2 și 3 din Directiva (UE) 2017/2455 a Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2006/112/CE și a Directivei 2009/132/CE în ceea ce privește anumite obligații privind taxa pe valoarea adăugată pentru prestările de servicii și vânzările de bunuri la distanță și ale Directivei (UE) 2019/1995 a Consiliului din 21 noiembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește dispozițiile referitoare la vânzările de bunuri la distanță și anumite livrări interne de bunuri;
- continuarea demersurilor privind ratificarea de către partea română a Convenției multilaterale pentru implementarea în cadrul tratatelor fiscale a măsurilor legate de prevenirea erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor.

Proiecția veniturilor bugetului general consolidat pe perioada 2020-2023 s-a realizat pe baza indicatorilor macroeconomici pentru orizontul de referință, precum și a reglementărilor existente în prezent în domeniul fiscal.

Pe termen mediu, pe fondul revigorării economice, veniturile bugetare se vor înscrie pe un trend ascendent în valoare nominală, dar și ca procent în PIB.

Astfel, în anul 2020 veniturile bugetare în termeni nominali sunt estimate la 360,1 miliarde lei (31,89% din PIB), în creștere în valoare nominală pe orizontul de referință, ajungând în anul 2023 la 449,9 miliarde lei (32,25 % din PIB).

Cele mai mari ponderi în cadrul veniturilor bugetare în anul 2020 le înregistrează **contribuțiile de asigurări sociale (34,4% din total venituri), urmate de TVA (20,2%) și accize (9,3 %) și sume primite de la UE (8,1 % din total venituri).**

4.2 Politica de cheltuieli

Măsuri pe termen mediu

- ✓ Asigurarea unui nivel sustenabil pentru cheltuielile cu salariile și pensiile în sectorul public;
- ✓ Orientarea resurselor disponibile către investiții publice de antrenare în domeniile: infrastructură, agricultură și dezvoltarea rurală, energia și tehnologia avansată;
- ✓ Reorientarea cheltuielilor de investiții publice în vederea realizării unei treceri treptate de la investițiile finanțate integral din surse naționale la investiții cofinanțate din fonduri europene;
- ✓ Accelerarea ritmului de cheltuire a fondurilor europene pentru îmbunătățirea ratei de absorbție;
- ✓ Continuarea finanțării schemelor de ajutor de stat și în perioada 2020-2023, pentru a contribui la crearea de noi locuri de muncă, realizarea de investiții care utilizează tehnologii noi, obținerea de produse, servicii, tehnologii inovative, cu efecte asupra creșterii economice și asigurării stabilității macroeconomice.

Cheltuielile bugetare estimate pentru anul 2020 sunt în sumă de 400,7 miliarde lei, în anul 2023 acestea ajung la 474,4 miliarde lei respectiv 34,0% din PIB, înregistrând o tendință de scădere ca pondere în PIB pe orizontul de referință datorită necesității de reducere a deficitului bugetar.

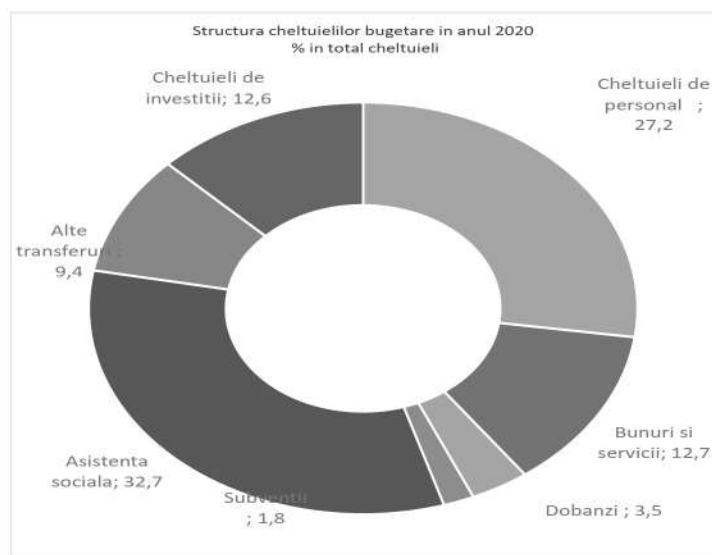
Cea mai mare creștere pe orizontul de referință o înregistrează **cheltuielile cu asistența socială** respectiv 11,62% din PIB.

Cheltuielile de personal sunt în sumă de 109,2 miliarde lei în anul 2020, ajungând în anul 2023 la 124,2 miliarde lei, diminuându-se ca pondere în PIB pe orizontul de referință.

Bunurile și serviciile înregistrează o tendință de scădere pe orizontul de referință, în timp ce cheltuielile cu dobanzile înregistrează de asemenea o diminuare ca pondere în PIB pe perioada 2020-2023.

Cheltuielile cu investițiile înregistrează creșteri ale valorilor nominale pe orizontul de referință ajungând la aprox. 57,1 miliarde lei în anul 2023 față de 50,5 miliarde lei în anul 2020, respectiv o creștere de 6,6 miliarde lei.

În structura cheltuielilor se constată o creștere a ponderii cheltuielilor cu investițiile în anul 2020, diminuare a cheltuielilor cu bunurile și serviciile.

4.3 Politica de administrare fiscală

Rezultatele obținute de Agenția Națională de Administrare Fiscală în perioada ianuarie - octombrie 2019 relevă o creștere semnificativă a eficienței și dinamicii activității de administrare fiscală. Astfel, veniturile bugetare totale încasate, în sumă de 226.081,4 mil. lei, au depășit cu 12,2% încasările din perioada similară a anului 2018.

Obiective strategice ale ANAF pe termen scurt și mediu – prezentare selectivă

În luna iunie 2019, ANAF a publicat pe website-ul instituției *“Planul de măsuri pentru eficientizarea colectării veniturilor la Bugetul General Consolidat”*, care prevede cinci obiective pe termen scurt, astfel:

- Simplificarea procedurilor de administrare fiscală pentru susținerea conformării voluntare la declararea obligațiilor fiscale;
- Sprijinirea conformării la plata obligațiilor fiscale;
- Măsuri de prevenire și combatere a evaziunii fiscale;
- Asigurarea unui tratament fiscal diferențiat în funcție de comportamentul fiscal al contribuabililor;
- ANAF o instituție eficientă și transparentă.

Acțiuni prioritare în perioada 2020-2023:

Creșterea conformării voluntare și a eficienței colectării

- ✓ Stimularea conformării voluntare la declarare și la plată
 - elaborarea unui program de conformare și monitorizare a implementării acțiunilor definite;
 - simplificarea procedurilor de administrare fiscală pentru susținerea conformării voluntare la declararea obligațiilor fiscale, prin: reducerea numărului de formulare și declarații, precum și reducerea frecvenței de depunere la persoane juridice, simplificarea declarației unice pentru persoane fizice, depunerea electronică a tuturor declarațiilor fiscale, evaluarea calității serviciilor fiscale din perspectiva contribuabililor pe baza chestionarului de evaluare, acordarea de asistență din inițiativa organelor fiscale pe teme ce decurg din constatările organelor de control din cadrul ANAF;
 - promovarea posibilităților de acordare a înlesnirilor la plată prin organizarea de întâlniri periodice cu contribuabilii și prin publicarea pe site a materialelor informative;
 - implementarea unui sistem de supraveghere a debitorilor de către organele fiscale din subordinea ANAF, cu privire la respectarea planului de restructurare fiscală;
 - acordarea de facilități fiscale la plata obligațiilor fiscale pentru bunii plătitori;

- mediatizarea celor mai buni plătitori de impozite și taxe.
- ✓ Creșterea conformării voluntare prin prevenirea erodării bazei impozabile
 - promovarea posibilităților de emitere a acordurilor de preț în avans unilaterale/ bilaterale / multilaterale;
 - promovarea posibilităților de inițiere a procedurii amiabile în cazul tranzacțiilor ajustate urmare actelor fiscale emise de autorități fiscale din alte jurisdicții.
- ✓ Îmbunătățirea modalității de prognozare și raportare a veniturilor fiscale
 - dezvoltarea sistemului de monitorizare și raportare a progresului lunar;
 - realizarea anuală a studiilor de estimare a decalajului fiscal pe domenii de activitate.
- ✓ Transformarea executării silite în proces investigativ.

Reducerea evaziunii fiscale și a fraudei fiscale

- ✓ Armonizarea riscurilor identificate la nivelul activității de administrare fiscală, al activității de inspecție fiscală, al activității vamale, respectiv al activității antifraudei fiscale cu scopul creării unui profil unic de risc al contribuabilului, care va sta la baza direcțiilor de acțiune ale fiecărei structuri din cadrul ANAF;
- ✓ Aplicarea graduală, în funcție de comportamentul contribuabililor, a unor măsuri specifice de către organele fiscale: notificarea contribuabililor cu privire la posibilele iregularități care ar putea conduce la stabilirea de diferențe de impozite și taxe, medierea, controlul inopinat, inspecția fiscală parțială, inspecția fiscală generală.
- ✓ Continuarea acțiunilor cu privire la identificarea cazurilor de recuperare a creanțelor prin asistență reciprocă la recuperarea în materia creanțelor fiscale;
- ✓ Definirea guvernantei implementării modelului european de management al riscurilor de neconformare prin introducerea programului de testare aleatorie a conformării fiscale (prin controale fiscale);
- ✓ Inițierea inspecțiilor fiscale în concordanță cu planul BEPS (Base Erosion Profit Shifting) și directiva ATAD - reglementări Europene și internaționale privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale;
- ✓ Identificarea la nivel național a persoanelor afiliate, inventarierea tranzacțiilor susceptibile a fi verificate în domeniul prețurilor de transfer și notificarea acestor contribuabili în scopul corectării/rectificării declarațiilor fiscale. Intensificarea verificărilor în acest domeniu, monitorizarea și evaluarea rezultatelor activității de inspecție fiscală;
- ✓ Organizarea controlului antifraudă, în conformitate cu modelul european de management al riscurilor la neconformare prin integrarea și îmbunătățirea analizei de risc în domeniul fraudei fiscale, reducerea nivelului și frecvenței sancțiunilor aplicate pentru fapte cu pericol social redus, îmbunătățirea colaborării cu Ministerul Public în vederea dezvoltării capacității de investigare și trimitere în judecată.
- ✓ Combaterea fraudelor vamale prin protejarea teritoriului vamal național și comunitar prin activități de supraveghere și control vamal în domeniul combaterii traficului ilicit, reoperaționalizarea echipamentelor de control nedistructiv, eficientizarea cooperării și efectuarea de acțiuni de control în comun cu alte autorități de aplicare a legii din România

(IGPR, IGPF, DIICOT), operaționalizarea unității centrale de coordonare – Convenția Napoli II, implementarea sistemului Track&Trace - trasabilitatea produselor din tutun.

Îmbunătățirea relației cu contribuabilii

- ◆ Asigurarea unui dialog eficient cu contribuabilii prin intermediul Consiliului Consultativ al Agenției Naționale de Administrare Fiscală. Consiliul Consultativ este un grup de lucru constituit la nivelul ANAF, având rolul de a sprijini procesul decizional și operațional al conducerii instituției și de a asigura un dialog eficient cu contribuabilii. În cadrul reuniunilor Consiliului Consultativ sunt abordate în mod transparent aspecte privind îmbunătățirea activității de colectare a veniturilor bugetare, creșterea conformării voluntare, simplificarea procedurilor administrative, prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, aspecte privind informatizarea ANAF, precum și măsuri dedicate creșterii eficienței și eficacității activității instituției. Printre membrii Consiliului Consultativ se regăsesc reprezentanții asociațiilor profesionale relevante în domeniu, ai mediului academic sau ai mediului de afaceri.
- ✓ Creșterea calității serviciilor destinate contribuabililor prin implementarea/extinderea unor noi servicii pentru contribuabili (seminare web -webinar, serviciul programări on-line), dezvoltarea etapizată a call-center-ului, implementarea la nivel național a sistemului de gestionare a cozilor și a conceptului de ghișeu unic, elaborarea unei noi proceduri pentru soluționarea deconturilor cu sume negative de TVA, cu opțiune de rambursare (DNOR).
- ✓ Creșterea transparenței instituției și a rolului de prevenție prin efectuarea de campanii de dialog, îndrumare și notificare a contribuabililor cu privire la obligația de declarare și plată a obligațiilor fiscale și publicarea de comunicate privind noutățile legislative din domeniul fiscal.
- ✓ Reducerea costurilor de conformare ale contribuabililor prin diminuarea costurilor și complexității cadrului administrativ, încurajarea declarării electronice, dezvoltarea funcționalităților Spațiului Privat Virtual și mediatizarea serviciului, dezvoltarea serviciului Patrimven.
- ✓ Accelerarea procesului de informatizare a relației dintre ANAF și contribuabil. Strategia de informatizare prevede 14 proiecte prioritare. Exemplificăm în acest sens: Migrarea SACF (Sistemul de administrare a creanțelor fiscale – persoane juridice) pe baza centrală, Unificarea SACF cu GOTICA, Transferul electronic al informațiilor din PHEONIX în DECIMP-SACF, Simplificarea fișei analitice pe plătitor, Dezvoltarea platformei prin care se gestionează Spațiul Privat Virtual, Dezvoltarea și implementarea unui sistem informatic integrat de analiză de risc, interconectarea caselor de marcat, introducerea SAF-T.

Modernizarea agenției

- Restructurarea ANAF astfel încât această instituție să devină eficientă în combaterea evaziunii fiscale și să promoveze principiul conformării voluntare în relația cu contribuabilii:
 - ✓ evaluarea și revizuirea modului de funcționare a ANAF pe principiile eficienței și eficacității;
 - ✓ reformarea managementului și a sistemului de evaluare a performanței în contextul alocării juste a resurselor de către ANAF către organele fiscale subordonate;
 - ✓ înființarea la nivelul aparatului propriu al ANAF a Direcției generale de analiză de risc.

- Implementarea unui nou sistem de pregătire profesională a salariaților ANAF pentru asigurarea posibilității relocării resursei umane către domenii de activitate deficitare.

Capitolul 5 Politici finanțate prin proiectul de buget în anul 2020

5.1. Finanțarea unităților administrativ-teritoriale

Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUAT), estimat pe anul 2020, este rezultat din cumularea veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, județelor și municipiului București, bugetelor instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale sau integral din venituri proprii, bugetului împrumuturilor externe și interne și a bugetului fondurilor externe nerambursabile și reflectă dimensiunea efortului financiar public al unităților administrativ-teritoriale pe anul 2020.

Veniturile bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, pe anul 2020, se estimează la 82.328,8 milioane lei, reprezentând 7,3% din produsul intern brut, iar în cadrul acestora, veniturile totale ale bugetelor locale se estimează la 62.903,4 milioane lei, reprezentând 5,6% din produsul intern brut, în timp ce veniturile celorlalte bugete de la nivelul autorităților administrației publice locale reprezintă 1,7% din produsul intern brut.

Venituri proprii Veniturile proprii ale bugetelor locale (formate din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri) estimate la 13.130,4 milioane lei, reprezintă 20,9% din totalul veniturilor bugetelor locale, în creștere cu 0,7 p.p. față de nivelul estimatului anului 2019.

Impozitul pe venit În anul 2020, prin derogare de la prevederile art. 32 și 33 din Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, impozitul pe venit estimat a fi încasat la bugetul de stat la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale rămâne integral în județul pe raza căruia a fost încasat și se repartizează pe unități administrativ-teritoriale potrivit legii bugetului de stat. Nivelul impozitului pe venit estimat a fi încasat în anul 2020 este de 26.221,3 mil.lei

Sume defalcate din TVA la nivelul județelor 1.610,6 milioane lei, destinate:
a) finanțării serviciilor sociale din sistemul de protecție a copilului și a centrelor publice pentru persoane adulte cu handicap;
b) finanțării cheltuielilor determinate de implementarea Programului pentru școli al României, în perioada ianuarie-iunie a anului școlar 2019-2020, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului

nr.559/2019 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli al României în perioada 2017- 2023 pentru anul școlar 2019 – 2020, precum și modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017 – 2018;

c) finanțării drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul special, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 564/2017 privind modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale școlarizați în sistemul de învățământ preuniversitar, în conformitate cu prevederile lit. A din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 904/2014 pentru stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, pentru perioada 1 ianuarie-12 iunie a anului școlar 2019-2020;

d) finanțării cheltuielilor cu bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a unităților de învățământ special și centrelor județene de resurse și asistență educațională din învățământul special;

e) finanțării instituțiilor de cultură descentralizate începând cu anul 2002;

f) plății sprijinului sub formă de contribuții care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult locale, pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult din țară, potrivit prevederilor Legii-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;

g) finanțării serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor județene;

h) finanțării cheltuielilor de funcționare ale căminelor pentru persoane vârstnice de la nivelul județelor, potrivit prevederilor art.18, alin.(5), lit. c) din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

i)) finanțării drepturilor stabilite de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar special a copiilor provenind din familii defavorizate, cu modificările ulterioare.

Sume defalcate din TVA la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor

4.448,2 milioane lei destinate:

a) finanțării de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat pentru categoriile de cheltuieli prevăzute la art. 104 alin. (2) lit.b)-d) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și

completările ulterioare;

b) finanțării drepturilor asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav sau indemnizațiilor lunare ale persoanelor cu handicap grav acordate în baza prevederilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) finanțării ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri, pentru beneficiarii de ajutor social;

d) finanțării serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și Consiliului General al Municipiului București;

e) finanțării cheltuielilor creșelor;

f) finanțării cheltuielilor descentralizate la nivelul sectoarelor și municipiului București, respectiv pentru: serviciile sociale din sistemul de protecție a copilului, centrele publice pentru persoane adulte cu handicap, finanțării cheltuielilor determinate de implementarea Programului pentru școli al României, în perioada ianuarie-iunie a anului școlar 2019 – 2020, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.559/2019, cheltuielile cu bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a unităților de învățământ special și centrele de resurse și asistență educațională, instituțiile de cultură descentralizate începând cu anul 2002 și plății sprijinului sub formă de contribuții care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult locale pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult, în cuantumul stabilit potrivit prevederilor Legii-cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare;

g) finanțării drepturilor stabilite de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, cu modificările ulterioare;

h) finanțării drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.564/2017, în conformitate cu prevederile lit. A din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 904/2014, pentru perioada 1 ianuarie-12 iunie a anului școlar 2019-2020;

i) finanțării cheltuielilor de funcționare ale căminelor pentru persoane vârstnice de la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București și municipiului București, potrivit prevederilor art.18 alin.(5) lit. c) din Legea nr.17/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Finanțarea drumurilor județene și comunale	600,0 milioane lei. Repartizarea pe unități administrativ-teritoriale se face în funcție de lungimea și starea tehnică a drumurilor, prin hotărâre, de către consiliul județean, după consultarea primarilor.
Echilibrarea bugetelor locale	8.158,2 milioane lei pentru echilibrarea bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor, pentru finanțarea cheltuielilor aferente funcționării serviciilor publice de salvare acvatică-salvamar și a posturilor de prim ajutor pe plajele cu destinație turistică, potrivit prevederilor art.4 alin. (21) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2006 privind utilizarea plajei Mării Negre și controlul activităților desfășurate pe plajă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 274/2006, cu modificările și completările ulterioare, și pentru aplicarea prevederilor Legii nr.26/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”;
Finanțarea învățământului particular și cel confesional, acreditate	254,8 milioane lei, repartizate pe județe potrivit propunerilor Ministerului Educației și Cercetării.
Subvenții de la bugetul de stat	3.969,2 milioane lei, din care, în principal, pentru: <ul style="list-style-type: none"> ◆ finanțarea drepturilor acordate persoanelor cu handicap (58,0 milioane lei); ◆ acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni, combustibili petrolieri (5,0 milioane lei); ◆ finanțarea sănătății (110 milioane lei) și investițiilor în sănătate (206,4 milioane lei); ◆ retehnologizarea centralelor termice (70 milioane lei); ◆ finanțarea investițiilor derulate potrivit Programului Național de Dezvoltare Locală, aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului 28/2013 (2.200 milioane lei) ◆ susținerea derulării proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile (FEN) postaderare (675,8 milioane lei) implementate la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

5.2 Investițiile publice semnificative prioritizate

Conform prevederilor O.U.G. nr. 88/2013 și ale Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin H.G. nr. 225/2014, cu modificările și completările ulterioare la nivelul ordonatorilor principali de credite și al Ministerului Finanțelor Publice, s-a derulat procesul de evaluare a proiectelor de investiții publice semnificative, în scopul elaborării și prezentării de către Ministerul Finanțelor Publice, spre aprobare Guvernului, a listei proiectelor de investiții publice semnificative prioritizate.

La elaborarea proiectului de buget pe anul 2020, ordonatorii principali de credite vor respecta rezultatele prioritizării în procesul de repartizare a resurselor bugetare pentru proiectele de investiții publice semnificative, potrivit prevederilor art. 45 alin. (4) din O.U.G. nr. 88/2013.

În procesul de prioritizare, 8 ordonatori principali de credite au transmis informații cu privire la 158 de proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 198.261.560 mii lei și un rest de finanțat pentru finalizarea acestora de 132.158.703 mii lei. Cea mai mare pondere în acest portofoliu o deține Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor care administrează 131 proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 179.746.645 mii lei, urmat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor cu 11 proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 6.604.355 mii lei. La polul opus se situează Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Apărării Naționale, care derulează fiecare câte un proiect de investiții publice semnificativ, așa cum este prezentat în tabelul de mai jos:

Ordonator principal de credite	Număr de proiecte evaluate în procesul de prioritizare
Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor	131
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	11
Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației	6
Ministerul Sănătății	5
Ministerul Justiției	2
Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri	1
Ministerul Educației și Cercetării	1
Ministerul Apărării Naționale	1
Total:	158

6. Datoria publică⁴, finanțarea deficitului bugetar și acordarea de garanții

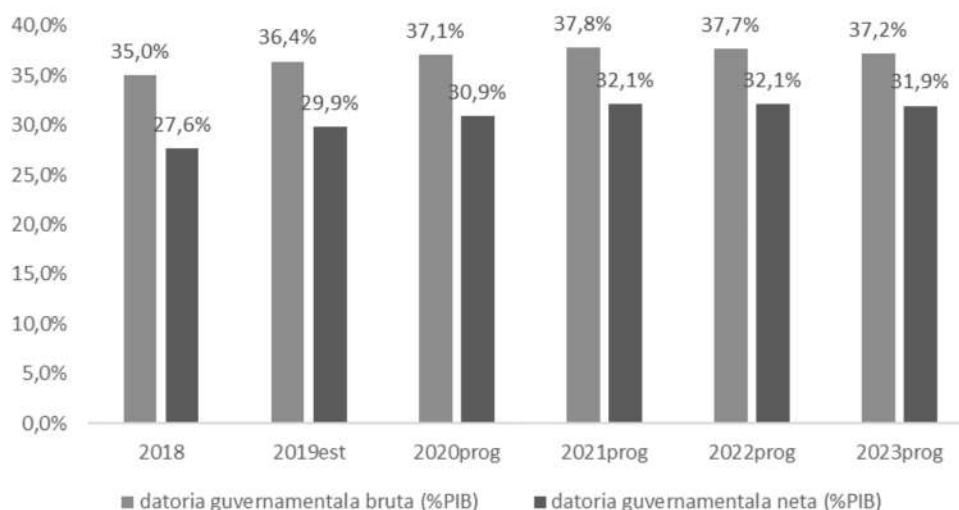
Datoria guvernamentală (conform metodologiei UE)

Datoria guvernamentală brută, conform metodologiei UE, s-a situat la sfârșitul anului 2018 la un nivel de 35,0% din PIB⁵, net inferior plafonului de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht, în timp ce nivelul datoriei guvernamentale nete (reprezentând datoria guvernamentală brută minus activele financiare lichide)⁶ a reprezentat 27,6% din PIB. La sfârșitul lunii octombrie 2019, datoria guvernamentală a reprezentat 36,4% din PIB⁷, din care datoria internă a reprezentat 19,2 % din PIB, iar datoria externă a fost de 17,7 % din PIB, iar pentru sfârșitul anului 2019 datoria guvernamentală se estimează că va fi de 36,4% din PIB.

La prognoza nivelului datoriei guvernamentale în PIB s-a avut în vedere și datoria contractată în nume propriu de companiile reclasificate în sectorul administrație publică la sfârșitul lunii octombrie 2019 de 0,1% în PIB, nivel care a fost extrapolat pe întreaga perioadă de analiză.

Pe termen mediu (2020 – 2023) datoria guvernamentală brută se va situa sub 40,0% din PIB în timp ce datoria guvernamentală netă nu va depăși 33,0% din PIB.

Datoria guvernamentală conform metodologiei UE (%PIB)

Sursa : MFP

⁴ Datoria guvernamentală brută calculată conform metodologiei UE, SEC 2010

⁵ PIB actualizat conform CNSP – prognoza de toamnă – Noiembrie 2019

⁶ Activele financiare se referă la următoarele instrumente : AF1 – aur și DST, AF2 – depozite și numerar, AF3 – titluri de valoare, altele decât acțiuni, AF5 – acțiuni și alte participații la capital, dacă sunt cotate la bursă, inclusiv acțiunile fondurilor mutuale, conform metodologiei pentru Programul de Convergență (Mai 2019).

⁷ conform metodologiei UE, ponderea datoriei în PIB s-a calculat luând în considerare suma PIB-urilor realizate în ultimele 4 trimestre (PIB conform comunicat INS 10 octombrie 2019)

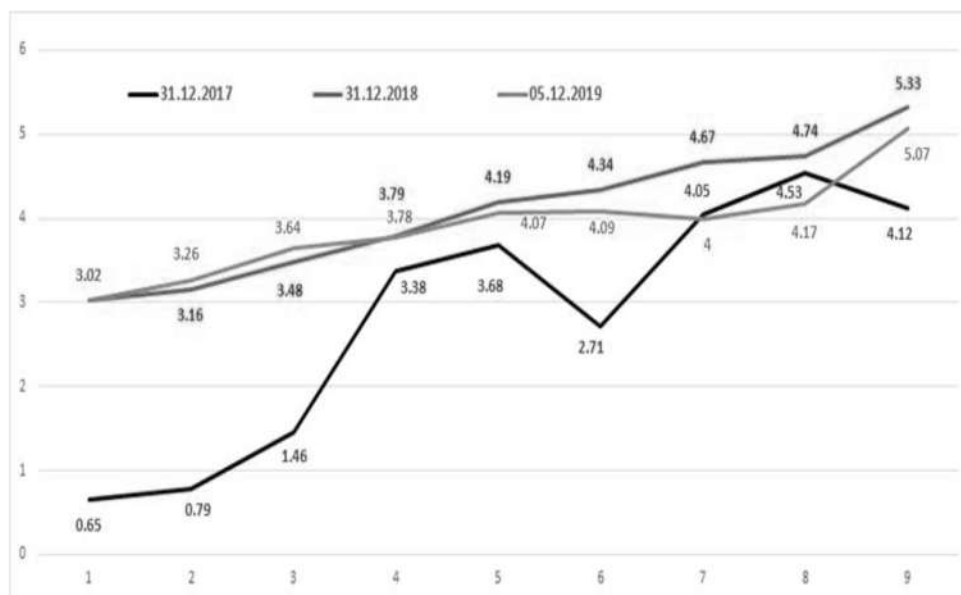
Finanțarea deficitului bugetar

În anul 2019, necesarul brut de finanțare se situează la aproximativ 90 miliarde lei⁸, volumul total al împrumuturilor care au fost atrase de Ministerul Finanțelor Publice de pe piețele interne și externe fiind determinat de un nivel al deficitului bugetar estimat la 4,43% din PIB (aproximativ 46 mld. lei) și de un nivel al datoriei de refinanțat în 2019 în valoare de cca 44 miliarde lei.

În anul 2019 finanțarea internă a fost realizată în conformitate cu planul de finanțare anunțat la începutul anului și ajustat potrivit modificărilor indicatorilor macroeconomici pe parcursul anului prin organizarea de licitații regulate de titluri de stat cu maturități cuprinse între 6 luni și 15 ani. Volumul total împrumutat⁹ pe piața internă s-a ridicat la cca 49 miliarde lei, din care 3% datorie pe termen scurt, 57% pe termen mediu și 40% pe termen lung, la care se adaugă cca 3 miliarde lei atrase prin titluri de stat dedicate populației, în cadrul Programului TEZAUR. În anul 2019, a fost continuat Programul TEZAUR care a fost lansat inițial în anul 2018, adresat exclusiv persoanelor fizice care preferă un instrument clasic de economisire oferit de stat, în cadrul căruia au fost emise titluri de stat destinate populației în formă dematerializată, atât prin intermediul unităților operative ale Trezoreriei Statului, cât și oficiilor poștale ale Companiei Naționale Poșta Română. De la începutul anului au fost realizate emisiuni cu maturități cuprinse între 1 și 5 ani, în cadrul cărora peste 61.000 de persoane fizice au investit 3,0 miliarde lei.

Deținerile nerezidenților în titlurile de stat emise pe piața internă s-au menținut la un nivel relativ stabil pe parcursul anului 2019, acestea înregistrând o valoare de 18,3% la sfârșitul lunii octombrie.

Evoluția randamentelor titlurilor de stat pe piața internă se prezintă astfel:

Sursa: MFP

Pe piața externă, în cursul anului 2019 au fost lansate două emisiuni de euroobligțiuni în valoare totală de 5 miliarde EUR, astfel:

⁸ Suma reflectă deficitul bugetar majorat urmare a celei de a doua rectificări bugetare aprobate prin OUG nr. 71/2019 și OUG 72/2019

⁹ La data de 5 decembrie 2019

- în data de 3 aprilie 2019, a fost atrasă suma de 3 miliarde EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în trei tranșe, din care 1,15 miliarde EUR cu scadența de 7 ani (randament 2,132%, cupon de 2,000%), 500 milioane EUR cu scadența de 15 ani (randament de 3,618%, cupon de 3,500%) și 1,35 miliarde EUR cu scadența de 30 ani (randament de 4,657%, cupon de 4,625%);
- în data de 16 iulie a fost atrasă suma de 2 miliarde EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în două tranșe, din care 1,4 miliarde EUR cu maturitatea de 12 ani (randament de 2,124%, cupon de 2,124%) și 600 milioane EUR, prin redeschiderea maturității de 30 ani (randament de 3,400%, cupon de 4,625%).

În 2020, MFP intenționează continuarea emisiunilor de titluri de stat pentru populație în cadrul Programului Tezaur, precum și relansarea Programului Fidelis care va asigura distribuirea titlurilor de stat către persoanele fizice prin intermediul băncilor și listarea acestora la Bursa de Valori București, având în vedere că persoanele fizice reprezintă o bază stabilă de investitori pentru statul român.

De asemenea, pentru limitarea riscului de refinanțare, MFP intenționează să utilizeze operațiuni specifice de piața secundară de tipul răscumpărărilor anticipate sau preschimbărilor de titluri de stat. În acest sens, MFP împreună cu BNR urmează să finalizeze cadrul procedural în vederea lansării acestor instrumente.

În perioada 2020 – 2023, finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale se va realiza echilibrat din surse interne și externe. MFP va păstra flexibilitatea în ceea ce privește momentul accesării piețelor internaționale și volumul emisiunilor externe, ținând cont de costurile asociate, de considerentele de risc, precum și de evoluția pieței locale.

De asemenea, pentru reducerea expunerii la riscul valutar și de rata de dobândă asociate portofoliului de datorie publice guvernamentale, Ministerul Finanțelor Publice are în vedere utilizarea instrumentelor financiare derivate (swap valutar și swap pe rată de dobândă). În prezent, Ministerul Finanțelor Publice se află în procesul de elaborare a procedurilor interne pentru stabilirea activităților și măsurilor ce trebuie realizate pentru acoperirea tuturor proceselor specifice tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate, urmând ca anul viitor să negocieze și să încheie documentația specifică (ISDA Master Agreement) pentru utilizarea acestor instrumente.

Pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și evitarea presiunilor sezoniere în asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, în vederea reducerii riscului de refinanțare și de lichiditate Ministerul Finanțelor Publice are în vedere menținerea rezervei financiare (buffer) în valută la dispoziția Trezoreriei Statului, în valoare echivalentă acoperirii necesităților de finanțare a deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice pentru cca 4 luni.

7.1 Bugetul general consolidat pe termen mediu

După o perioadă de relaxare fiscală prociclică, în care deficitul bugetar s-a majorat pe baza creșterii accelerate a cheltuielilor bugetare ce nu a putut fi susținută de o evoluție similară a veniturilor, **anul 2020 marchează inversarea acestei tendințe prin începerea ajustării deficitului către nivele sustenabile.**

În termeni structurali se manifestă o abatere de la Obiectivul Bugetar pe Termen Mediu (în engleză, prescurtat: MTO) stabilit pentru România, însă la finalul orizontului de planificare se asigură o ajustare a soldului structural de peste 1,5pp față de anul 2020.

Devierea de la MTO se produce însă cu **menținerea, pe întreg orizontul de planificare, a unui nivel sustenabil al datoriei publice de sub 40% din PIB, obiectivul final al regulilor europene în materia deficitului bugetar fiind astfel asigurat.**

Veniturile, Cheltuielile și Soldul bugetului general consolidat (%PIB)

	2020	2021	2022	2023
	Estimări	Estimări	Estimări	Estimări
VENITURI cash	31,9	31,7	32,2	32,2
CHELTUIELI cash	35,5	35,0	34,8	34,0
SOLD cash	-3,59	-3,34	-2,53	-1,76
SOLD metodologie ESA	-3,58	-3,44	-2,77	-1,94
SOLD structural	-3,39	-3,24	-2,62	-1,85

Notă: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul să nu fie egal cu suma componentelor.

Veniturile bugetare

Estimarea evoluției veniturilor colectate din principalele categorii de impozite și taxe pe perioada 2020-2023 are la bază cea mai recentă proiecție a indicatorilor macroeconomici prezentată în Prognoza de toamnă 2019 a CNSP, încasările estimate pentru anul 2019 și cadrul fiscal în vigoare.

Veniturile bugetare totale au crescut ca pondere în PIB de la 29,4% în anul 2017 fiind proiectate la nivelul de 31,4% din PIB în anul 2019. Această evoluție a fost determinată în principal de reducerea ponderii veniturilor fiscale care și-a menținut trendul descendent (-1,3 pp) însă care a fost compensată de creșterea ponderii contribuțiilor sociale (+2,4 pp), a sumelor primite de la UE (+0,6 pp) și a veniturilor nefiscale (+0,3 pp). Pe termen mediu, veniturile sunt estimate să crească ușor la 31,9% din PIB în anul 2020 și 32,2% în 2022-23, susținute în continuare de avansul ponderii în PIB a contribuțiilor sociale.

În cadrul veniturilor fiscale, veniturile din **impozit pe profit** sunt estimate la un nivel constant de 1,7% din PIB pe întreg orizontul de prognoză corespunzătoare evoluției bazei macroeconomice relevante (creșterea PIB nominal), nivel înregistrat de altfel și în anii precedenți. În structura veniturilor încasate în anul 2019 din impozitul pe profit se poate constata o dinamică ușor accelerată a componentei datorată de instituțiile bancare și se anticipează o continuare a acestei evoluții în anul 2020. În același timp, impozitul pe profit plătit de agenții economici din sectorul nefinanciar a înregistrat o evoluție mai lentă în anul 2019, deși PIB nominal este prognozat să se majoreze cu 10,2%. Pe termen mediu, elasticitatea încasărilor din impozitul pe profit raportată la dinamica creșterii nominale a PIB-ului este menținută la o medie de 1.

Ponderele încasărilor din **impozitul pe venit** în PIB s-a diminuat constant de la 3,5% în 2017 la 2,4% în 2018 și 2,2% în 2019 reflectând impactul reșezării structurii de impozitare a veniturilor din salarii prin transferul contribuțiilor de la angajator la angajat și reducerea cotei de impozitare de la 16% la 10%. Încasările din impozitul pe venit sunt prognozate să crească de la 2,3% din PIB în anul 2020 la 2,6% din PIB în 2023, evoluția acestora reflectând dinamica prognozată a fondului de salarii din economie și creșterea semnificativă a veniturilor din pensii. Potrivit Prognozei de toamnă 2019, rata de creștere a câștigului salarial mediu brut în 2020 este estimată la 9,8% și ulterior, se încetinească gradual până la 7,0% în 2023, iar numărul mediu de salariați se va majora cu rate anuale relativ constante de 2% în perioada 2020-2023.

Veniturile din **TVA** s-au menținut în ultimii ani la o pondere de aproximativ 6,3% în PIB, reflectând dinamica consumul final al gospodăriilor populației, ajustată cu componentele de autoconsum și instituții fără scop lucrativ aflate în serviciul gospodăriilor populației. Încasările din TVA sunt estimate la 6,4% din PIB în 2020, reprezentând o pondere similară cu cea prognozată pentru anul 2019. Pentru anul următor, estimările indică o creștere marginală la 6,5% din PIB în principal datorită implementării unor măsuri de îmbunătățire a colectării TVA evaluate la 1,8 miliard de lei în perioada 2020-21. Pe termen mediu, veniturile din TVA sunt proiectate să se mențină la nivelul de 6,4% din PIB până în 2023 reflectând decelerarea ratei de creștere prognozate pentru consumul gospodăriilor.

Încasările din **accize** prezintă o pondere constantă de 3,0% din PIB în 2018 și 2019 și se anticipează că acest nivel se va menține pe termen mediu, reflectând în principal dinamica ușor descendentă a consumului populației în termeni reali și a inflației (inflația medie anuală se va reduce de la 3,1% în 2020 la 2,6% în 2023). Proiecțiile încasărilor din accize includ majorarea nivelului accizei totale pentru țigarete începând cu anul 2020 pentru corectarea neconcordanței cu prevederile art. 10 alin. (2) din Directiva 2011/64/UE.

Veniturile din taxele pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități sunt estimate în creștere de la 0,1% din PIB în anul 2019 (0,3% din PIB ajustat cu restituiri ale taxei auto de 2,3 mld lei) la 0,6% în 2020, în principal ca urmare a includerii în estimări a valorificării licențelor 5G. Pe termen mediu, aceste venituri se mențin la 0,4% din PIB. Veniturile estimate din impozitul pe comerțul exterior și tranzacții internaționale se vor menține la 0,1% din PIB pe întregul interval de prognoză, nivel similar cu cel înregistrat în anii precedenți. Aceeași evoluție este estimată și pentru categoria alte impozite și taxe fiscale.

Veniturile nefiscale sunt estimate să se reducă de la 2,9% din PIB în 2018 la 2,8% din PIB în 2019 (inclusiv dividendele suplimentare de la companiile de stat). Pentru 2020, veniturile nefiscale sunt proiectate la 2,5% din PIB și pe o traiectorie ușor descendentă până la 2,3% din PIB în anul 2023.

Încasările din **contribuții de asigurări sociale** au crescut semnificativ de la 8,4% în PIB în 2017 la 10,8% din PIB în 2019, reflectând în principal transferul contribuțiilor din sarcina angajatorului în sarcina angajatului și dinamica semnificativă a fondului de salarii în economie. Veniturile din contribuții sunt estimate la 11,0% din PIB în anul 2020 iar pe termen mediu trendul de creștere va încetini spre 11,5% din PIB în anul 2023, reflectând decelerarea majorărilor prognozate ale câștigului salarial mediu. Estimările au fost realizate având în vedere prevederile legislative în vigoare, inclusiv menținerea cotei de transfer către Pilonul II de pensii la 3,75% pe întregul orizontul de prognoză.

Sumele primite de la UE în contul plăților efectuate sunt estimate la 2,6% din PIB în 2020, urmând să avanseze spre finalul exercițiului bugetar european multianual la 2,9% din PIB în 2022.

Veniturile bugetului general consolidat					
- pe tipuri de venit -					
	- % din PIB -				
	2019	2020	2021	2022	2023
Total, din care:	31,4	31,9	31,7	32,2	32,2
Impozit pe profit	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Impozit pe venit	2,2	2,3	2,5	2,5	2,6
Impozite si taxe pe proprietate	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Taxa pe valoarea adaugata	6,4	6,4	6,5	6,4	6,4
Accize	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Impozit pe comertul exterior	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Alte venituri fiscale	1,1	1,5	1,2	1,2	1,2
Contributii de asigurari sociale	10,8	11,0	11,1	11,3	11,5
Venituri nefiscale	2,8	2,5	2,5	2,4	2,3
Venituri din capital	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Donatii	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sume de la UE in contul platilor efectuate	2,6	2,6	2,4	2,9	2,7

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cheltuielile bugetare

Dacă până în anul 2019 inclusiv, cheltuielile bugetare totale și-au majorat în mod semnificativ ponderea în PIB, începând cu anul 2020 se realizează o corecție a acestei tendințe pentru a susține obiectivul de ajustare a deficitului bugetar.

Chiar dacă în valoare nominală cheltuielile totale se majorează pe termen mediu, raportat la PIB se înregistrează o diminuare de 1,5 pp față de nivelul din anul 2020 pe fondul menținerii dinamicii nominale a acestora sub dinamica PIB.

Și în structură, majoritatea categoriilor de cheltuieli prezintă aceeași tendință de reducere ca pondere în PIB față de nivelul din anul 2020. În cazul cheltuielilor cu asistența socială, după majorarea înregistrată în anul 2021 acestea se înscriu pe un trend descendent ajungând la sfârșitul orizontului de planificare în jurul nivelului de 11, 9% din PIB.

Cheltuielile bugetului general consolidat				
- pe clasificatia economica -				
- % din PIB -				
	2020	2021	2022	2023
Total, din care:	35,5	35,0	34,8	34,0
Cheltuieli de personal	9,7	9,4	9,2	8,9
Bunuri si servicii	4,5	4,2	4,0	3,9
Dobanzi	1,2	1,2	1,2	1,1
Subventii	0,6	0,6	0,6	0,5
Asistența sociala	11,6	12,2	12,0	11,9
Alte transferuri	3,3	3,3	3,7	3,5
Cheltuieli de investitii	4,5	4,0	4,1	4,1

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

7.2 Contribuția României la bugetul UE, finanțări de la acesta și poziția financiară netă

Contribuția României la bugetul UE

Potrivit angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană ratificat prin Legea nr. 157/2005, România, în calitate de stat membru, participă la finanțarea bugetului Uniunii Europene potrivit regulilor UE unitare care sunt direct aplicabile de la data aderării. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2007, România asigură plata contribuției sale pentru finanțarea bugetului Uniunii Europene în cadrul sistemului resurselor proprii ale bugetului UE.

Începând cu anul 2014 sistemul resurselor proprii ale Uniunii Europene este reglementat prin Decizia nr. 2014/335/CE, Euratom, aceasta fiind publicată, atât în original (EN) cât și toate limbile oficiale ale statelor membre (inclusiv în limba română), în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 168 din 07.06.2014 (p. 105-111 pentru versiunea în limba română).

Contribuția României la bugetul Uniunii Europene pentru anul 2020 și estimarea pentru anii 2021-2023

mii LEI						
Cod	Denumirea	Executie 2019	2020	2021	2022	2023
55.03.01	Contributii din taxe vamale	935.799,8	978.500,0	978.500,0	978.500,0	978.500,0
55.03.03	Contribuții din sectorul zaharului	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Total contributiile din resurse proprii tradiționale	935.799,8	978.500,0	978.500,0	978.500,0	978.500,0
55.03.04	Contributii din resursa TVA	1.163.183,5	1.147.001,0	1.147.001,0	1.147.001,0	1.147.001,0
55.03.05	Contribuții pentru corectia/rabatul acordat Marii Britanii	529.808,6	570.109,1	570.109,1	570.109,1	570.109,1
55.03.06	Contributii din resursa VNB	6.765.059,3	6.673.365,7	6.504.557,7	7.004.557,7	7.004.557,7
55.03.10	Contributii pentru reducerile în favoarea Danemarca, Austria, Țărilor de Jos și Suediei	69.870,0	72.038,1	72.038,1	72.038,1	72.038,1
	Total contributiile din resurse proprii	9.463.721,2	9.441.014,0	9.272.206,0	9.772.206,0	9.772.206,0
55.03.07	Contributii suplimentare si neprevazute	28.652,3	248.900,0	248.900,0	248.900,0	248.900,0
55.03	Contributia Romaniei la bugetul UE	9.492.373,5	9.689.914,0	9.521.106,0	10.021.106,0	10.021.106,0
	Produsul Intern Brut ^{*)}	1.040.800.000,0	1.129.200.000,0	1.217.400.000,0	1.306.700.000,0	1.395.200.000,0
	Contributia Romaniei privind resursele proprii la bugetul UE, ca pondere in PIB (%), inclusiv contributiile suplimentare si neprevazute	0,91	0,86	0,78	0,77	0,72

^{*)} CSNP - Prognoza de toamna - 2019

Aceste sume pot suferi modificări, întrucât, pe de o parte, potrivit procedurilor UE, se vor efectua ajustări tehnice automate ale indicatorilor stabiliți în cadrul reuniunii ACOR-Previțiuni, la momentul apariției noilor indicatori macroeconomici estimați de Comisia Europeană, iar pe de altă parte, nivelul contribuției tuturor Statelor Membre, deci și a României, se va modifica în funcție de negocierile la nivel UE în ceea ce privește volumul total al bugetului Uniunii Europene.

Menționăm că pentru anii 2021 și 2022 pot apărea modificări substanțiale, dintre care, la acest moment, pot fi prevăzute următoarele:

- BREXIT – acoperirea golului rămas în urma retragerii UK din UE (echivalentul contribuției UK

la bugetul UE sau altă sumă în funcție de rezultatul acordului din martie 2019);

- Cadrul Financiar Multianual 2021-2027 – aflat, încă, în proces de negociere, așteptându-se ca finalizarea acestuia să se facă în anul 2020. Factorii care influențează cuantumul contribuției RO la bugetul UE sunt:
 - Noile resurse proprii – vor genera modificări ale ponderii contribuției RO la bugetul UE în totalul Resurse proprii;
 - Creșterea plafonului de finanțare a bugetului UE prin sistemul de resurse proprii;
 - Alte influențe din Piața Internă și Internațională.

Estimarea contribuției României la Fondul European de Dezvoltare pentru perioada 2020 – 2023

Prin Legea nr. 16/2008, România a aderat la Acordul, semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005, de modificare a Acordului de parteneriat dintre membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000. În acest context, din 2011, România contribuie la cel de-al 10-lea și cel de-al 11-lea Fond European pentru Dezvoltare (FED 10 și FED 11).

În tabelul de mai jos este prezentată estimarea contribuției României la FED pentru perioada 2020-2023:

Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare pentru anul 2020 și estimarea pentru anii 2021-2023

Cod	Denumirea	Executie 2019	2020	2021	2022	2023
55.02.05	Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare	154.484,1	160.823,0	135.291,0	102.336,0	71.636,0
55.02	Transferuri curente în străinătate (către organizații internaționale)	154.484,1	160.823,0	135.291,0	102.336,0	71.636,0

Aceste sume pot suferi modificări în funcție de deciziile luate la nivel UE, cu privire la necesarul de fonduri pentru plățile către statele ACP.

Sumele alocate României pentru cadrul financiar multianual 2014-2020, pe total, pe ani și pe programe operaționale

Mil euro

Program	Fonduri ESI	Total	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PO Infrastructura Mare	FEDR	2.283,53	0	593,27	324,66	333,05	180,35	420,24	431,96
	FC	6.935,00	0	1.710,04	949,84	999,90	1.046,79	1.093,83	1.134,60
PO Capital Uman	FSE	4.220,84	503,64	538,84	577,38	607,53	636,80	664,94	691,72
POAD	FEAD	441,01	99,04	54,63	44,5	61,86	63,24	75,37	42,37
Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” (alocare specială)	Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”	151,11	59,55	46,45	0	18,80	13,16	8,77	13,16
PO Capacitate Administrativă	FSE	553,2	67,22	71,39	75,93	79,53	83,04	86,43	89,66
Programul Operațional Competitivitate	FEDR	1.329,79	156,53	168,18	171,39	184,73	201,79	210,67	236,50
PO Asistență tehnică	FEDR	252,76	21,28	31,91	28,92	31,91	71,92	31,91	34,91
PO Regional	FEDR	6.860,00	0	1.671,14	941,4	994,5	1.165,65	1.029,44	1.057,87
PNDR	FEADR	8.128,00	0	1.723,26	1.751,61	1.186,54	1.184,73	1.141,93	1.139,93
POPAM	FEPAM	168,42	0	46,47	23,59	23,98	24,53	24,7	25,15
TOTAL		31.323,66	907,26	6.655,58	4.889,21	4.522,33	4.672,00	4.788,24	4.889,05

Poziția financiară netă a României în relația cu bugetul UE

Evoluția fluxurilor financiare dintre România și Uniunea Europeană
(BALANȚA FINANCIARĂ NETĂ)
la 31.10.2019

Sume primite în CFM^{*)} 2007-2013

milioane euro

Denumire	Realizat 2007 - 2018	Realizat 2019 (execuția la 31.10.2019)	Realizat 2007-2019 (execuția la 31.10.2019)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B)	37,072.66	-392.79	36,679.87
A. Fonduri de pre-aderare	2,718.20	33.78	2,751.98
B. Fonduri post-aderare, din care:	34,354.46	-426.57	33,927.89
<i>i)</i> Avansuri	4,217.07	-561.57	3,655.51
<i>ii)</i> Rambursari (inclusiv FEAGA)	30,137.39	135.00	30,272.39
B1. Fonduri structurale si de coeziune (FSC), din care:	17,254.26	8.51	17,262.77
a) Avansuri din FSC	2,125.81	0.00	2,125.81
b) Rambursari din FSC	15,128.45	8.51	15,136.96
B2. Fonduri pentru dezvoltare rurala si pescuit (FEADR+FEAP), din care:	7,734.02	-435.09	7,298.93
a) Avansuri (FEADR+FEAP)	593.88	-561.58	32.30
b) Rambursari (FEADR+FEAP)	7,140.15	126.49	7,266.63
B3. Fondul European pentru Garantare Agricola (FEAGA)	7,658.82	0.00	7,658.82
B4. Altele (post-aderare), din care:	1,707.36	0.01	1,707.37
a) Avansuri	1,497.39	0.01	1,497.40
b) Rambursari	209.97	0.00	209.97

Sume primite în CFM 2014-2020

milioane euro

Denumire	Realizat 2014 - 2018	Realizat 2019 (execuția la 31.10.2019)	Realizat 2014-2019 (execuția la 31.10.2019)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B+C+D)	13,057.68	4,410.33	17,468.01
<i>i)</i> Avansuri	1,937.16	300.71	2,237.86
<i>ii)</i> Rambursari (inclusiv FEAGA)	11,120.52	4,109.62	15,230.15
A. Fonduri structurale si de coeziune (FSC), din care:	4,124.46	1,805.31	5,929.76
a) Avansuri din FSC	1,542.07	276.10	1,818.17
b) Rambursari din FSC	2,582.39	1,529.21	4,111.60
B. Fonduri pentru dezvoltare rurala si pescuit (FEADR+FEAPAM), din care:	3,405.59	591.88	3,997.47
a) Avansuri (FEADR+FEAPAM)	335.81	1.86	337.67
b) Rambursari (FEADR+FEAPAM)	3,069.79	590.02	3,659.80
C. Fondul European pentru Garantare Agricola (FEAGA)	4,782.06	1,830.68	6,612.74
D. Altele (post-aderare), din care:	745.57	182.47	928.04

a) Avansuri	59.28	22.75	82.03
b) Rambursari	686.29	159.72	846.01

Sume plătite în perioada 2007-2018
milioane euro

Denumire	Realizat 2007 - 2018	Realizat 2019 (execuția la 31.10.2019)	Realizat 2007-2019 (execuția la 31.10.2019)
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	16,959.80	1,872.35	18,832.15
C. Contributia României la bugetul UE	16,545.50	1,843.71	18,389.22
D. Alte contribuții	414.29	28.64	442.93

SOLD - CFM 2007-2013 + CFM 2014-2020
milioane euro

Denumire	Realizat 2007 - 2018	Realizat 2019 (execuția la 31.10.2019)	Realizat 2007-2019 (execuția la 31.10.2019)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B)	50,130.34	4,017.55	54,147.88
A. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2007-2013	37,072.66	-392.79	36,679.87
B. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2014-2020	13,057.68	4,410.33	17,468.01
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	16,959.80	1,872.35	18,832.15
III. SOLDUL FLUXURILOR = I - II	33,170.54	2,145.19	35,315.73

*) Cadrul financiar multianual

Stimularea creșterii economice, accesarea fondurilor europene și accelerarea ritmului de absorbție al acestora, măsuri ferme de combatere a risipei în utilizarea banului public, eficientizarea cheltuielilor, reducerea deficitului bugetar pe orizontul de referință, asigurarea securității sociale reprezintă priorități ale construcției bugetare pe anul 2020 și perspectiva 2021-2023.

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE,

Vasile-Florin Cițu

AVIZAT,

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Secretar General al Guvernului

Antonei Tănase

Comisia Națională de Strategie și Prognoză,

Președinte,

Cristian Nicolae Stănică

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Marian Cătălin Predoiu

cu 851.106.330/2A9